REDACȚIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminecă 16)

„GAZETA" iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 85.—Anul LXIII. Brașov, Duminecă 16 (29) Aprilie. 1900.

Întrunirea Sinódelor.

Mâne, în Dumineca Tomii, se vor întruni érășĭ, conform statutului organic, sinódele eparchiale ale Provinciei metropolitane gr. or. din Transilvania și Ungaria.

In ajunul sesiunei ordinare din anul trecut a acestor Sinóde domnea mare încordare și îngrijire față cu grava întrebare, ce posițiă să ia biserica română greco-orientală față cu legea din 1898 pentru întregirea venitelor preoțescĭ și față cu ordonanțele ministeriale atât de mult jicnitóre pentru autonomia, organisațiunea și disciplina bisericéscă.

Acéstă întrebare scim, cum a fost de-ocamdată resolvată de către sinódele eparchiale și mai în urmă de către congresul național bisericesc. Scim, cum s'a „regulat ținuta organelor bisericei" față cu cerințele legei dela 1868.

Prin hotărîrea luată, ca să se priméscă întregirea venitelor preoțescĭ dela stat în condițiunile legei, fără altă condițiă, decât ca sumele reclamate să ajungă la destinațiunea lor, s'a resolvat de-ocamdată cestiunea pendentă și urgentă a atitudinei clerului, dér nu s'au delăturat cu nimic încă periculele, ce se pot nasce din dispozițiile acelei legĭ pentru autonomia și disciplina morală a bisericei, dispozițiunĭ, ce, după cum s'a ḑis și în conclusul congresului, isvoréc din o neîncredere față cu conduita morală și patriotismul preoțimeĭ.

Deja s'au asemnat, precum am anunțat, sumele întregirilor venitelor preoțescĭ încuviințate de guvern pentru preoțimea archidiecesană pe anul trecut și vom vedé încurênd până unde merge „bunăvoința guvernului" întru esecutarea dréptă și corectă a legei. Póte că chiar în decursul sesiunilor actuale sinodale se vor da în privința acésta deslușirĭ din partea competentă.

Orĭ cum ar fi, rămâne de aci încolo încă de resolvat gréua problemă de a-se lua tóte măsurile de precauțiune și de apărare pentru viitor, ca să nu sufere prea mult interesele preoțimeĭ și ale bisericei nóstre naționale sub presiunea vitregei legĭ și a ordonanțelor dușmănóse, ce au însoțit'o.

Acésta au prevăḑut'o și hotărîrile de acum un an ale sinódelor și congresului, carĭ au pus în vedere necesitatea de a stărui constant și necontenit pentru ca să se pótă regula dotațiunea clerului din mijlócele proprii ale bisericei, conclus luat mai întâiŭ de Consistorul metropolitan încă în vara anului 1898.

Ar fi o mare greșélă, décă corpurile representative bisericescĭ, în presupunerea „binevoitórei" procederĭ a guvernului în acéstă causă ar înceta și numai un moment de a-se îngriji de luarea măsurilor de apărare pentru viitor, — măsurĭ, carĭ să pótă cu timpul asigura tot mai mult independența clerului și să-l scape din ghiarele omorîtóre ale unei pressiunĭ morale și materiale străină de el.

Étă dér, pe lângă nenumăratele probleme de apărare și înaintare pe terenul bisericesc și scolar, o cestiune mare de esistență, ce trebue să preocupe aḑĭ mai mult, ca orĭ și când pe părinții sinódelor.

Chiămarea lor în împrejurările de față nu este dér niciĭdecum ușóră, căcĭ din tóte părțile se ridică greutățĭ și pedecĭ pentru o activitate rodităre în scopul consolidărei bisericei și a înaintărei culturei naționale.

Pentru ca să-șĭ pótă împlini chiămarea, părinții sinódelor trebue să fiă înainte de tóte pătrunșĭ și convinșĭ, că numai în bună înțelegere frățéscă și cu puterĭ unite vor puté da pept cu tóte dificultățile și uneltirile, ce tind la subminarea organisațiunei autonome a bisericei.

In timpul din urmă și chiar cu ocasiunea alegerilor sinodale s'au ivit nisce semne, ce fac să ne întristăm și să ne îngrijim pentru viitor. Au început unii să întroducă și în mișcarea electorală pe terenul bisericesc apucăturĭ și moravurĭ rele, ce și-le-au însușit dela pilda dată de contrarii noștri.

Asemenĭ aparițiunĭ întristătóre vĕḑurăm la alegerile din diecesa Aradului. Ar fi de tot dureros, décă spiritul de blândeță și de iubire creștinéscă ar fi înlocuit și în biserică de spiritul de facțios de dușmăniă și de răsbunare, și décă n'ar mai cumpăni nimic în viața bisericéscă meritele și cinstea bărbaților desinteresațĭ în lupta pentru binele poporului.

Nu la acest resultat au voit să ajungă cei ce au pus temelia constituțiunei actuale democratice a bisericei, ci din contră au avut în vedere, ca prin participarea poporului întreg la viața constituțională a bisericei, să se câștige o garanță sigură pentru o conlucrare frățéscă și roditóre a representanților ei.

Acésta s'o aibă înaintea ochilor părinții Sinódelor și să fiă conscii de marea responsabilitate, ce o au față cu biserica și cu națiunea.

Revista politică.

Din cele ce s'au petrecut săptămâna acésta înăuntru, avem să însemnăm la primul loc, că în ministeriul unguresc de interne s'a făcut o schimbare: în locul lui Jakabffy a fost numit **nou secretar de stat** Iuliu *Gulner*, unul din membrii grupului apponyist al partidei dela guvern. Numirea lui Gulner la acest post însemnat, este primită cu neplăcere mai ales din partea clicei lui Tisza-Banffy. Gulner este cunoscut ca om energic si capabil, el va avé să fiă mâna dréptă a ministrului președinte Szell în conducerea viitórelor alegerĭ de deputațĭ, și de aceea mamelucii lui Banffy-Tisza se tem, că mulțĭ din ei nu vor mai întra în viitórea dietă. Prin numirea lui Gulner, ministru președinte Szell a voit tot-odată să rĕsplătéscă pe apponyiștĭ pentru sprijinul ce-i dau.

*

Noul secretar de stat șĭ-a ocupat Marțĭ postul la care a fost numit. Cu prilejul acesta șĭ-a desfășurat el programul viitórei sale activitățĭ. A vorbit și despre administrațiă și a arătat **cum trebue să fiă un funcționar** al administrației. Nu póte fi binecuvêntată o administrațiă, ḑise Gulner, décă cei ce au în mâna lor puterea publică nu vor fi pătrunșĭ de cugetul, că *ei nu sunt stăpânii, ci slugitorii afacerilor publice și ai poporațiunei țĕrii.* Chemarea unui funcționar nu este, ca el să fiă piedecă în calea fericirii morale și materiale a poporului, ci să se lase și să ajute la bunăstarea fiă-căruia, ér cel ce nu iubesce poporul, nu póte să fiă un bun funcționar. A mai ḑis noul secretar de stat, că cei din frunte, dela minister, trebue să premérgă în privința acésta cu esemplu, căcĭ ei sunt la care privesc toțĭ cu încredere și ei mai întâiŭ trebue să facă dreptate și să apere dreptul fiă-căruia.

Frumóse vorbe. Dér dela vorbe până la fapte mai este o cale fórte lungă, ér noi fapte și nu vorbe vrem să vedem. Păcatele administrației de aḑĭ, pe care chiar unii dintre Maghiarĭ o numesc asiatică, fórte cu greu vor puté fi stîrpite, când însușĭ căpetenia guvernului se face sluga acelui șovinism imoral și descreerat, care este isvorul tuturor relelor și ilegalităților, ce se săvîrșesc în paguba păcii și a bunăstării tuturor.

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS".

Strigăturĭ poporale.

Place-mĭ jocul romănesc
Dér nu sciu cum să-l pornesc,
De-l'așĭ porni cât de bine
Tot rîde lumea de mine,
Rîde lumea, rîde țéra,
Rîde mândrulița séra.

*

— Măi, bădiță, trandafir,
Lasă-mă să rup un fir:
— Rupe, mândro, cât îi vré
Trandafir din vrâsta mea,
Tu li-i rupe, el va cresce,
Stăi mândro și mai fetesce,
Că și eu voiŭ mai juni
Și-amêndoi ne-om potrivi,
Și la ochi și la sprâncene
Ca și doi porumbi la pene.

*

Măi bădiț cu plugu 'n côstă
Ce cotĭ la feréstra nóstă,
Că nu-s fată, că-s nevastă;
Că pân' eram fată mare
Plineam voia d-tale,
Da de când m'am măritat
Plinesc voia la bărbat.

*

Aséră și alaltă-séră
N'ai eșit mândruțo-afară
— N'am eșit, că n'am putut
M'a pus maica la cernut,
Și mĭ-a dat o sîtă rară
Să nu es séra pe-afară,
Și mĭ-a dat și una désă
Să nu es séra din casă;
Când era la sărutat
Mă puse la frămêntat,
Când era să-mĭ stêmpĕr doru
Mă puse să ard cuptoru.

*

Pentru mândra care-mĭ place
Nicĭ părințiĭ n'au ce-mĭ face,
Nicĭ jurațiĭ satului
Nice domniĭ sfatului,
Că domnii se sfătuesc
Eu cu mândra mă iubesc,
Că domniĭ se duc la lege
Eu cu mândra mi-oiŭ petrece.

*

Măi bădiță blăstămate,
Te-ai lăudat că mi-i bate,
Da ți-s mânile legate
Cu fir de mătasă négră,
Rĕu m'ai bate, dér ți-s dragă.

*

Badea cu căciula négră
Vine la noi și mĕ'ntrébă,
Fostu-i-am vre-odată dragă,
Inima din mine-i spune
Că i-am fost un an de ḑile,
Dér acuma nu-i pot fi
Că-s nevastă cu copii.

*

Mariță cu șorțurĭ multe
Ḑi-i mă-ta să te mărite,
Că și eu vréu să mĕ'nsor
Să-mĭ fac casă cu pridvor
Grădină cu foișor,
Și'n grădină o fântână
Să spele Marița lână,
Ea o spală, ea o'ndrugă
Să-i facă bădiții glugă.

*

Aḑĭ nópte, mândro, la doi
Eram la pórtă la voi
Ș'audiam pe maică-ta,
Cum pe tine te certa;
Te certa mândro pe tine
Pentru-că te ți-i cu mine;
Dér décă-i tréba de-așa
Spune-i mândro maică-ta
Să-șĭ închidă ulița,
Tot cu lin și cu pelin
Ca noi să nu ne 'ntélnim,
Săptĕmâna-arare-orĭ
Și 'ntr'o ḑi de nouĕ-orĭ,
Săptĕmâna câte-odată
Dumineca ḑiua tótă.

*

De-ar fi dorul vêndĕtor
M'așĭ face negutător
Și-așĭ scóte șatra la pórtă
Și-așĭ vinde la lumea tótă
Și-așĭ scóte șatra 'n portiță
Și-așĭ vinde la al meu bădiță.

*

Măi bădiță bădițaș
Trup subțire și gingaș
Te-am iubit de copilaș
Ș'acum te 'nsorĭ și mé lașĭ,
Da 'usóră-te, badeo, ḑĕu
Că ți-o părea ție rĕu,
Ție rĕu și mie bine
Că ce te-ai lăsat de mine;
Să te 'nsorĭ bădiță 'nsorĭ
Să te 'nsorĭ de nóuĕ-orĭ
Și să ai nouă feciorĭ,
Să te 'nsorĭ și a doua-óră
Și să ai și o fetișóră
Și să-i pui numele meu,
Când ți-o veni dor de mine
Să-țĭ strigĭ pe fată pe nume.

*

Aluniș cu-alune multe
Spune-i bădiții din curte
Pe Dumineca ce vine
Să-șĭ gătéscă vrâsta bine
Și în loc de dóuĕ florĭ
Pue-șĭ ai mei ochișorĭ
Și în loc de dóuĕ pene
Pue-șĭ a mele sprâncene.

*

Fóe verde de săcară
Iubește-mă badeo éră,
Că nu ți-am fost dragă-o séră

Că **şovinismul maghiar** cât de înrădĕcinat este adĭ în straturile poporaţiunei maghiare şi cum i-se închină lui toţĭ Maghiarii de sus până jos, ne-am convins de mii de orĭ şi ne convingem ḑilnic. Mai rar însĕ ni-s'a dat ocasiă sĕ-l vedem îndum nedeit aşa, cum o face fóia lui Banffy „Magyar Szó" într'un numĕr mai próspĕt, în care scrie minunĭ. Dice adecă fóia lui Banffy, prototipul şi incarnaţiunea turbatului şovinism, că *Ungaria numai atuncĭ póte fi tare, decă ea se desvólă în direcţia şovinismului maghiar* şi recunoscĕtóre şi credinciósă faţă de dinastiă póte fi numai decă ea va lăsa, ca maghiarismul sĕ se întărescă în direcţia şovinismului. Stabilind prostia acésta ca principiu, fóia lui Banffy apeléză la opinia publică maghiară sĕ se alăture la direcţia acésta, sĕ nu dea credĕmênt altora şi tot Maghiarul, fără deosebire de partidă, sĕ pună jurămênt pe *stégul şovinismului maghiar*. Acum vine ce vine. „Fiind-că punerea în praxă a şovinismului — ḑice fóia lui Banffy — nu se póte face decât *cu ajutorul dinastiei*, în mijlocul tricolorului şovinist maghiar *sĕ se văpsĕscă chipul regelui nostru*"... Şi vorbele acestea se găsesc în fóia acelui Banffy, care dă din mânĭ şi din picióre şi mai rupe şi cu dinţii, numai ca sĕ pótă ajunge érăşĭ la locul de unde a căḑut cu ruşine. Nu uitaţĭ însĕ, că în sufletul lor toţĭ Maghiarii mărturisesc acest credeu al şovinismului.

*

Din ce se apropiă mai mult terminul întrunirei „Reichsrath"-ului austriac, **luptele dintre Cehĭ şi Germanĭ** iau proporţiunĭ tot mai ameninţătóre. Asta s'a dat pe faţă mai ales în dieta din Praga, unde s'a desbătut Lunĭ o propunere a deputatului ceh *Pacak* şi soţĭ, privitóre la egala îndreptăţire a limbei cehice cu limba germană la judecătoriile din Boemia şi la autorităţile administrative. Propunerea lui Pacak este espresiunea voinţei întreg poporului cehic. El a ţinut, în sprijinirea propunerii sale, o vorbire înflăcărată, în care a ḑis, că Germanii trebue sĕ renunţe odată la aspiraţiunile lor de superioritate şi supremaţiă limbistică, altfel pace nu va fi. Nicĭ un Ceh nu va recunósce introducerea limbei oficiale germane în afacerile interióre, nicĭ împărţirea Boemiei în douĕ teritorii de limbă, cum voesc Germanii. *„Orĭ ni-se va reda, ce ni-s'a luat, orĭ nu va fi pace"* ḑise Cehul Pacak şi vorbele lui au avut un puternic ecou la toţĭ Cehii din dietă.

La acestea au rĕspuns Germanii prin rostul deputatului lor *Funke*, şi au rĕspuns tot atât de hotărît, declarând, că nu primesc propunerea Cehilor şi că în lupta pentru drepturile lor, Germanii nu vor obosi nicĭ-odată.

După tóte astea se dă ca sigur, că conferenţa de înţelegere nu se va mai ţine şi Cehii vor trece érăşĭ la obstrucţiunea şi oposiţia cea mai înverşunată în parlament.

*

Nu numai în Africa de miaḑă-ḑi, ci şi în altă parte a Africei meridionale pe cósta apusénă, adecă în statul **Congo**, înfiinţat de Belgienĭ, se întêmplă **măcelurĭ înfricoşate.** Ofiţerĭ europenĭ şi funcţionarĭ au înarmat pe indigenĭ şi apoi i au lăsat sĕ năvălĕscă asupra arapilor, ucigĕnd cu sutele din ei. Europenii, după cum i-se raportéză ḑiarului „Petit Bleu" din Bruxella, au prefăcut în cenuşă 50 de sate şi au măcelărit pe toţĭ locuitorii lor, bărbaţĭ, femei şi copii. In urma acésta situaţia a devenit fórte critică, deórece arapii încă s'au rĕsculat şi au ucis pe mai mulţĭ albĭ.

Din diecesa Aradului.

(Cestiunea înfiinţării unei Episcopii în Timişóra.)

Este o dorinţă veche a preoţimii şi poporului din Banatul-timişan, ca în Timişóra sĕ se înfiinţeze episcopiă, éră până când se va puté realisa acésta, sĕ se înfiinţeze un *consistoriu*. Acéstă cestiune s'a discutat în mai multe sinóde şi în congresul naţional-bisericesc. O deosebită importanţă i-s'a dat cu deosebire în sinodol eparchial din Arad din anul 1898, în care s'a luat sub Nr. prot. 78 următorul conclus:

„Sinodul în principiu se învoesce la dismembrarea celor 4 protopopiate adnexate din Banatul-timişan, spre scopul înfiinţărei unei episcopii în Timişóra, şi eventual a unui consistoriu acolo şi până la înfiinţarea episcopiei intenţionate şi reclamate de interesele generale a-le bisericei nóstre".

„Relativ la iurisdicţiunea la care ar fi sĕ aparţină înfiinţându-l consistoriu în Timişóra şi până la înfiinţarea episcopiei, precum şi relativ la contribuirile materiale bănescĭ ale acestei diecese spre asemenea scop, — Sinodul îşĭ reservă dreptul a-se pronunţa în merit atuncĭ, când se va efectui realisarea faptică a Consistoriului de sub întrebare."

După tenórea acestui conclus urméză decĭ a se lua dispositiunile de lipsă pentru realisarea lui, ceea-ce aşa cred eu, cade în sarcina sinodului eparchial şi a congresului naţional, care se va întruni în tómna a. c. Sunt adecă a se face douĕ lucrurĭ pentru realisarea acestui con clus, şi adecă sĕ se stabilĕscă „contribuirile materiale bănescĭ din partea diecesei Aradului spre scopul acesta", şi apoi sĕ se pronunţe protopresbiteratele din Bănat: la iurisdicţiunea căreia eparchii sĕ aparţină consistoriul, ce se va înfiinţa? Şi apoi congresul proxim va puté resolva acéstă cestiune în mod definitiv.

Cu privire la mijlócele bănescĭ însemnez aicĭ, că cele 4 protopresbiterate din Bănat au adus şi până acum marĭ jertfe la înfiinţarea şi sporirea fondurilor de carĭ dispune astăḑĭ diecesa Aradului. Aşa d. e. la fondul preoţesc aradan au concurs cu marĭ sume sesiunile dela parochiile reduse din Bănat, şi tot aşa s'au întêmplat şi cu celelalte fondurĭ, începênd dela fondul clerical bisericesc primit ca quotă dela Sêrbĭ cu ocasiunea despărţirei ierarchice.

Astfel pentru mijlócele materiale necesare la înfiinţarea acestui consistoriu, protopresbiteratele din Bănat nu cer alta, decât partea ce le compete după contribuirĭ din fondurile astăḑĭ comune cu celelalte protopresbiterate din diecesa Aradului. Şi fiind vorba d'a sĕ înfiinţa prin acest consistoriu un însemnat centru cultural religios şi bisericesc, punctul de vedere financiar nu póte servi de piedecă, deóre-ce poporul din Bănat nu cere alta spre acest scop, decât ceea-ce îi compete după drept şi dreptate.

La despărţirea ierarchică precum sĕ scie, poporul din Bănat, însufleţit de idea despărţirii ierarchice, s'a învoit la tóte, şi a jertfit totul pentru acéstă ideie mare, purcedênd din speranţa îndreptăţită, de a-şĭ vedé realisat cât mai curênd visul sĕu de aur, înfiinţarea episcopiei din Timişóra.

A trecut multă vreme dela despărţirea ierarchică, şi acum cred, că este deja timpul, ca sĕ se facă paşii de lipsă pentru realisarea acestei idei, ér începutul sĕ se facă prin înfiinţarea unui consistoriu.

Oraşul Timişóra este loc central, unde gravitéză un numĕr de 2—3 sute de mii de credincioşĭ, şi trebuinţele nóstre culturale cer cu inteţire, ca sĕ avem aicĭ un centru bisericesc-cultural. Acésta este de lipsă astăḑĭ cu atât mai vêrtos, cu cât poporul se simte amărît în aşteptarea sa prea îndelungată. Apoi în timpul din urmă s'a simţit şi se simte, că la Arad se pune aprópe tot pondul pe interese locale, şi nu se mai ţine cont de interesele generale bisericescĭ, cum se ţinea mai înainte. Răbdarea îşĭ are şi ea marginile ei, şi acum cupa s'a umplut până sus, şi nu se mai póte suferi, ca cele patru protopresbiterate din Bănat sĕ fiă obiect de esploatat pentru interese localnice aradane.

Apelez decĭ la ceĭ 18 deputaţĭ sinodalĭ aleşĭ în Bănat, ca sĕ-şĭ facă în acéstă cestiune datorinţa şi sĕ representeze interesele preoţimei şi poporului. Acésta este de lipsă, deórece precum aflu, s'au luat deja dispoşiţiunĭ, ca protopresbiteratele din Bănat sĕ fiă întrebate, că la iurisdicţiunea cărei eparchii voesc sĕ aparţină?

Cunctator.

Rĕsboiul dintre Burĭ şi Englesĭ.

Ḑilele sĕptĕmânei acesteia au fost ḑile de marĭ şi înverşunate lupte pe câmpul de rĕsboiŭ din Oranje. Mareşalul Roberts, comandantul suprem al oştirilor englese, şĭ-a desfăşurat tóte forţele, ca sĕ isgonĕscă pe Burĭ din partea de miaḑă-ḑi a statului Oranje.

Scim, că Burii asediaseră de mai multe sĕptĕmânĭ oraşelul Wepener, unde se afla o garnisónă englesă de 3000 de ómenĭ. Afară de acésta ei ocupau posiţiunĭ bine întărite şi apĕrate la Dewetsdorp. Contra acestor posiţiunĭ îşĭ îndreptară Englesii tótă atenţiunea, căcĭ înainte de-a fi alungat din ele pe Burĭ, Roberts n'ar puté face nicĭ un pas înainte.

A trimis dér Roberts împotriva Burilor dela Wepener şi Dewetsdorp aprópe 40 000 de ómenĭ, o forţă acésta ca într'un rĕsboiŭ mare, par' că ar fi avut sĕ lupte c'o putere tot atât de însemnată, ér nu cu 4—5000 de Burĭ, căcĭ atâţia se aflau în jur de Wepener şi la Dewetsdorp.

Era de prevĕḑut, că Burii vor fi atât de cuminţĭ sĕ nu se espună zadarnic şi sĕ nu se împotrivĕscă unei puterĭ englese de ḑece orĭ mai mare. Ce puteau sĕ facă patru mii în contra a patru-ḑecĭ de mii? Iute şi de grabă Burii s'au decis dér a-se retrage spre miaḑă-nópte către tabĕra lor principală, căcĭ de n'ar fi făcut'o acésta, fórte uşor putea sĕ se repete catastrofa dela Paardeberg, adecă Burii sĕ fiă impresuraţĭ şi prinşĭ. Li-a rĕmas liber drumul că-

---

De doi anĭ întregĭ şi-o vară;
Iubesce-mĕ décă 'ţĭ plac
Décă nu, silă nu-ţĭ fac,
Iubesce-mĕ din vĕḑut
Décă nu mĕ poţĭ mai mult.

*

Cântă cucu 'n par de vie
Şi-acolo este-o chiliă
Dragul meu acolo scrie
Şi când scrie mĕ mângăe
Când cetesce mĕ topesce
Cu luna mĕ potrivesce,
Cu luna, cu sórele,
Cu dragĭ căpriórele,
Cu luna, cu stelele,
Cu dragĭ rêndunelele.

*

Pe din sus de curtea nóstră
Badea cu oile 'n córtă,
El trimite slugile
Sĕ-ĭ trimit eu buzele;
Dér sĕ vie dumnialui
Că sci trĕba uşilor
Şi dulceţa buzelor.

*

Du-te, badeo, duce-te-ai
Unde-o sta apa sĕ stai
Drăguţă sĕ nu mai ai,
Că mândruţă ţi-am fost eu
Dată dela Dumneḑeu;
Duce-te-ai sĕ te duci

Până-i cădĕ în butucĭ,
Bată-te, bădiţo, bată
Chiar crucea de lângă pétră,
Sĕ mĕ bată şi pe mine
Décă-oiŭ mai vorbi cu tine.

Draos, 1900.

N. Iosif.

Din pricina unui câne.

Schiţă de *Mar. Stroescu.*

La încrucişarea celor douĕ drumurĭ, care tae Cereştiĭ în patru feliĭ, e casa bĕtrână a lui moş Stan. Invelită cu trestie, putreḑită de vremurĭ, şi apoi cârpit acoperişul pe icĭ pe colo cu paie, casa a intrat despre rĕsărit cu totul în pĕmênt, par'că ar fi fost pusă pe comóră, ér despre apus stă cu umĕrul ridicat. Culmea, pe care întinde baba cămăşile sĕ se usuce, par'că-i o cumpĕnă de puţ. Coşul nu se mai vede şi, când baba Marina face focul în tindă, fumul ese pretutindinea: prin paie, prin stuf, prin ştreşină de par'că se ridică negură de pe ea. De jur împrejur, uitata de Dumneḑeu casă, e ocolită de un gard, cât omul de înalt, împletit din nuiele de salcie şi, din loc în loc, parĭĭ vechĭ au crescut în sălciĭ pletóse.

Din cele de demult nu mai e nimic, că moş Stan a tot rupt din vechia bătătură şi a tot dăruit fetelor, pe care şi le-a mărităt şi acum dór casa, doi prunĭ uscaţĭ după ea, bătătura şi un câne ciobănesc Lăbuş, atâta a mai rĕmas.

Moş Stan e om tare, Dómne fereşte, a mai dat îndărăt dela o vreme, dér nu se lasă.

Picióręle i-au mai slăbit, nu-l prea ajută, puterile s'au mai împuţinat, dér tot se ţine. Barba-i albă ca fulgul de lebĕdă se lasă pe piept în jos, mustaţile cu fire lungĭ îĭ acopere gura şi prelungeşte în sus podóba feţei, de par'că veḑĭ pe sfântul Nicolae zugrăvit pe pĕretele din drépta al sfintei bisericĭ. Păru-i móle ca lâna şi cârlionţat se rĕsfrînge peste gulerul cămăşiĭ, ér ochiĭ lui stinşĭ şĭ-au perdut par'că colórea, de demult ce-i pórtă, şi se înviorézâ numai, când şĭ-aduce aminte ceva din tinereţe, orĭ când cântă cu oftaturĭ adâncĭ vre-o imanea turcéscă. Atuncĭ luminele-i clipesc repede deasupra celor doi obrajĭ aprinşĭ.

Moş Stan n'a necăjit pe nimenĭ şi nicĭ n'a fost supĕrat de vre-unul în viéţa lui. El judecată n'a avut, nicĭ chiar martorul cuiva în vre-o daravéră n'a fost, pentru că asta a moştenit'o dela tatăl lui. De câte-orĭ se necăjea în viéţa lui, de atâtea orĭ vedea pe tatăl sĕu bĕtrân, încruntat şi uitându-se necăjit la el şi apoi par'că auḑea prin vênt: sĕ fugĭ de judecată... şi a fugit aşa, că acum trăiesce singur cu baba Marina şi, cu tóte că e în mijlocul satului, petrece ca un pustnic tótă sĕptĕmâna şi dór sĕrbătórea de diminéţă îşĭ ia bĕţul lui de nuc cu cójă, lung de statura unui om şi cu o cruce în vêrf ca un reschitor, se duce la sfânta biserică, se închină, îşĭ dă leturghia şi se întórce érăşĭ acasă, unde Lăbuş îi ese înainte, dând din

tră Ladybrand-Vynburg, pe care Burii s'au și retras înainte de ce Englesii li-ar fi tăiat linia.

In urma acestei rĕtragerĭ, trupele englese au ocupat Wepener și Dewetsdorp. Acesta este succesul lui Roberts după 6 sĕptĕmânĭ de ședere în Bloemfontein. Succesul acesta însĕ nu este nicĭ pe departe deplin și asigurat. Roberts mai are încă de lucru și cu Burii, carĭ îi neliniștesc aripa stângă. O armată inimică s'a aruncat asupra generalului Methuen, care stă isolat în Boshof și a cărui sórte póte sĕ devină critică, décă nu va căpĕta ajutor de cu vreme. Vor mai trece încă vre-o două sĕptĕmânĭ până când Roberts se va vedé asigurat și din partea acésta. Și asta va merge tot așa înainte, și mult va trece încă până când Englesii sĕ ajungă la granița Transvaalului, unde Burii sunt puternic întărițĭ.

*

Din scirile din urmă sosite pe câmpul de rĕsboiŭ însemnăm încă următórele:

După retragerea Burilor din Dewetsdorp spre Ladybrand, cavaleria englesă de sub conducerea generalului *French* a plecat sĕ-i persecute. Se afirmă, că French a trecut deja peste rîul Modder și a avut deja o ciocnire cu Burii, carĭ deși au avut pierderĭ însemnate, tot n'au putut fi oprițĭ în calea lor. Burii erau conduşĭ de generalul *De Wett*.

*

Intr'aceea vedem, că deși tóte națiunile Europei simpatiséză cu Burii și causa pentru care se luptă ei acum mai bine de o jumĕtate de an, totușĭ guvernele și capetele încoronate privesc cu nepăsare la măcelul din Africa de médă-ḑi și nicĭ unul din ele nu-șĭ ridică glasul înpotriva acestei barbarii. Voința guvernelor și a principilor încoronațĭ stă pretutindenĭ în oposițiă cu voința popórelor, ce le ocârmuesc, despre ceea-ce dă un strălucit esemplu rĕsboiul de față, dér mai ales purtarea guvernului din Berlin, care a dat de scire deputațiunei Burilor, care se află acum în Europa, că n'are ce căuta în capitala marei Germanii. Asta nu mai e neutralitate, ci un sprijin indirect, ce-l dau conducĕtorii statului german Angliei contra Burilor. Dér Germania oficială îșĭ mai arată sentimentele sale ostile causei Burilor și în altă privință. In colonia Cap s'a început o neîndurată gónă împotriva Olandesilor, carĭ au prins armele. După sugrumarea rĕscólei mulțĭ din ei au fost prinșĭ și aruncațĭ în închisóre pe ḑecĭ de anĭ, secuestrându-li-se moșiile. Englesii i-ar fi și împușcat până acum ca pe nisce cânĭ, de cum-va nu s'ar fi temut, că tot așa vor face și Burii cu prisonierii englesĭ, rĕsbunând prin glonț și spânḑurătóre sângele fraților lor. Sórtea însĕ la care au ajuns Olandesii din Capland i-a îndemnat pe o mare parte din ei sĕ-șĭ părăséscă vetrele străbune și sĕ-șĭ caute altă patriă în colonia germană din Africa apusénă. Guvernul german însĕ a dat ordin autorităților coloniei sĕ ia tóte mĕsurile spre a împedeca imigrarea Olandesilor în colonia germană.

Étă așa-dér cum Burii sunt dațĭ legațĭ de mânĭ și de picióre pe mâna tiranilor lor, par'că ar fi o turmă bună de junghiat, și étă cum Europa îmbĕtrânită în pĕcate stă cu mânile în sîn și nu cutéză a ḑice o vorbă măcar în folosul acelui eroic popor, care póte fi pus ca esemplu de bravură și bărbățiă, de devotament și jertfe uriașe pentru causa libertății lui.

* •

D. Gentz, corespondentul la Pretoria al diarului „Taegliche Rundschau“ din Berlin, scrie că, într'una din ḑilele lui Martie, ofițerii englesĭ prisonierĭ, internațĭ în împrejurimile spitalului Crucei Roșie olandese din acel oraș, au batjocurit un grup de rănițĭ burĭ, carĭ treceau pe acolo. Publicul scandalisat de purtarea neumană a ofițerilor englesĭ, a cerut transferarea prisonierilor în altă parte, pentru a scăpa pe bravii apĕrătorĭ ai patriei de batjocura Englesilor.

D. Gentz mai citéză un esemplu de modul cum Englesii tratéză pe prisonierii burĭ:

Făcênd prisonier pe șeful unei trupe, care primise două tăeturĭ sdravene de sabiă la cap, Englesii îi legară mânile și piciórele și-l aruncară într'o căruță, unde fu lăsat 25 de óre fără nicĭ o hrană. Soldații îl brutalisară și-i tăiară barba. Intr'o nópte comandantul bur reuși sĕ fugă, scăpând de neomenésca tratare a Englesilor.

SCIRILE ḐILEI.

— 15 (28) Aprilie.

Asociațiunea pentru sprijinirea învĕțăceilor și sodalilor românĭ meseriașĭ din Brașov îșĭ va ținé adunarea generală mâne, Dumineca în 16 (29) Aprilie, la $2^1/_2$ óre p. m. în sala Asociațiunei (Str. Hirscher nr. 15.) La ordinea ḑilei va fi, între alte agende de interes, și alegerea comitetului pe un nou period de trei anĭ. Ar fi fórte de dorit, ca sĕ participe la adunare cât mai mulțĭ dintre fruntașii românĭ, fiind la ordinea ḑilei cestiunĭ de mare interes pentru viitorul societății.

Meeting naționalist în Bêrlad. A doua ḑi de Pascĭ s'a ținut în Bêrlad o mare întrunire, spre a serba aniversarea grandiósei adunărĭ de-acum un an, convocată de comitetul național studențesc din Iașĭ, în care adunare s'a fost dat primul semnal al luptei contra pericolului jidovesc. După-ce a fost aclamat ca președinte d-l căpitan Teodor Udrea, acesta a deschis întrunirea. S'au ținut mai multe discursurĭ de către studenții Ghinea, Carp, apoi de către d-nii Gheorghenide, V. Brăescu, președintele comitetului național studențesc din Iașĭ, și în fine de meritatul profosor al liceului din Bêrlad I. Popescu, care ḑise, că se lapĕdă de politică și se înscrie în rêndurile naționaliștilor. In fine, în mijlocul unei marĭ însuflețirĭ, adunarea a primit următórea moțiune propusă de d-l V. Brăescu:

„Cetățenii Românĭ Bêrlădenĭ, adunațĭ „în întrunire de aniversare a meetingului „de-a doua ḑi a sfintelor Pascĭ de anul „trecut, convocat de către comitetul na„țional studențesc din Iașĭ, audênd cuvên„tările oratorilor cu privire la succesul re„purtat de causa nóstră în cursul activi„tății acestui an, cât și pĕtrunșĭ fiind de „pericolul, ce ne amenință din partea jido„vimei, ce ne-a copleșit țéra, îșĭ iau ener„gic angajamentul de-a continua lupta pen„tru triumful causei sfinte naționale“.

Familia regală română. De present toțĭ membri familiei regale române petrec la Abbazia. In 25 Aprilie st. n. a sosit acolo și principesa moștenitóre a României cu micele principese, ficele sale. Familia regală va sta la Abbazia trei sĕptĕmânĭ, apoi va merge pentru câte-va ḑile la Sigmaringen, de unde se va întórce în țéră între 7 și 9 Maiŭ st. v. Pe la jumĕtatea lunei lui Maiŭ st. v., Regele Carol, precum se anunță, va merge împreună cu principele Ferdinand sĕ visiteze esposiția din Paris, unde vor sta mai multe ḑile. Totodată se mai ḑice, că în August a. c. Regele Carol va visita la Ischl pe împĕratul Austriei.

Resolvarea conflictului pentru ostrovul de pe Dunăre. Se cunosc desele și repetatele conflicte, ce s'au iscat între statul român și cel bulgar, din causa insulei Bujorescu. Acum ministrul de esterne al României, în înțelegere cu ministrul de esterne al Bulgariei, au luat inițiativa, ca după-ce vor scădé apele, sĕ numéscă o comisiune mixtă compusă din Românĭ și Bulgarĭ, carĭ sĕ stabiléscă posesiunea ostroavelor în litigiu, pentru a nu se mai da nascere pe viitor la asemenea conflicte.

Societatea de lectură „Petru Maior“ invită la serata literată-musicală urmată de dans, ce o va arangia în Budapesta la 5 Maiŭ n. 1900 sub patronagiul Ilustrității Sale d-lui Dr. Alexandru Mocsonyi, cu grațiosul concurs al d-șórelor Virginia Gallŭ, Valeria Popp și Clotilda Oltean și al artiștilor băiețĭ Ernst Lenghel de Bagota și Iuliu Pușcariu. Inceputul la $7^1/_2$ óre séra. Intrarea: de persónă 4 cor. și de familiă 10 coróne. Tacsele și suprasolvirile marinimóse sunt a-se trimite la adresa societăței (Molnár-u. 20, II, 10) și se vor chita pe cale publică. — *Comitetul societății.*

Inspecțiunea porturilor Dunării. Ministrul român al lucrărilor publice d-l I. C. Grădișteanu însoțit de d-nii Aug. Saligny, directorul lucrărilor portului Constanța și de d-l C. Davidescu, directorul serviciului hydraulic, au sosit la Turnu-Severin Joi diminéța. După-ce au traversat pe vaporul „Basarab“ canalul Porților de Fer, trecênd pe la Cladova, unde sunt carierile de pétră, la Turnul-Severin, ministrul a fost primit de autoritățile și notabilitățile orașului și de un public fórte numĕros. D-l ministru a inspectat apoi cheiul, căpitănia portului, vămile magaziile, atelierele, șantierele navale ale regiei și serviciul hydraulic, unde a făcut sĕ i-se dea numĕróse deslușirĭ din partea inginerilor ce-l însoțesc. La amédḑĭ ministrul a plecat cu vaporul „Dunărea“ spre porturile dela Gruia, Cetate și Calafat.

Din Brăila primesce „Apĕr. Naț.“ o veste îmbucurătóre: Pe piață a început o mișcare comercială cum de mulțĭ anĭ nu s'a vĕḑut în Brăila. Aprópe 130 de vapóre sunt deja angajate pentru a încărca rapița comandată pentru străinătate din recolta viitóre.

Comóră într'o cismă. Din Timișóra se telegraféză, că alaltăerĭ s'a presentat la o cassă de banĭ de acolo o fetiță îmbrăcată sĕrăcăcios, ca sĕ schimbe o hârtiă de o miie florinĭ. Funcționarului 'i-s'a părut lucrul suspect și a avisat poliția, care numai decât s'a presentat la fața locului și a constatat, că fetița cu numele Matilda Coray, este fiica orfană a negutătorului din acel oraș, Coray, care a murit anul trecut. Fata în timpul din urmă se susținea din cusut. Ḑilele trecute fata aduse din podul casei, între alte lucrurĭ, și nisce cisme rĕmase dela tatăl ei, pe carĭ le duse vecinului pantofar sĕ-i facă din ele o părechiă de pantofĭ. Când pantofarul desfăcŭ cismele, spre marea lui mirare, află într'una o bancnotă de o miie florinĭ, pe care sta scris într'un colț: „Ajutor în timpurĭ grele“.

O sensațională încercare de jăfuire. Din Becĭckerecul mare se scrie, că în comuna Nagy-Jésa s'a sevârșit o încercare de jăfuire, care a produs mare agitațiune aprópe în întreg comitatul. Lucrul s'a petrecut în sînul unei familii *fruntașe* unguresci. Anume marele proprietar de

---

códă, sare pe dênsul și-l sărută pe mânĭ. A avut numai două fete, pe care le-a dat de mult pe la casele lor și acum — întocmai ca o pasĕre călĕtóre nu se mai gândește la alt-ceva și nu vorbesce de alt, decât sĕ-l ierte Dumneḑeu cu bine, fără chin și ca pe un bun creștin.

Despre ale îmormêntăriĭ și despre tóte cele ce trebuiesc după mórte, s'au îngrijit amêndoi și tóte sunt gata, cu toțĭ s'au iertat — după legea creștinéscă, — așa încât mâne de s'ar pune în pat orĭ-care din ei, n'o sĕ lipséscă nimic. De câte-orĭ vorbește moș Stan cu baba Marina despre astea, de atâtea-orĭ oftéză din adêncul pieptului, că i-se rupe inima de ce-o sĕ se alégă de bietul Lăbuș...

Nu e ușor sĕ te desparțĭ de un câne, pe care-l creștĭ de atâta vreme și care ți-a făcut atâtea în viéța. Ca Lăbuș nicĭ n'a fost și nicĭ n'o sĕ mai fie vre-odată câne pe lume. Odată, de demult, de demult, moș Stan se întorcea de la câmp și s'a abătut pe la stâna lui Mitrea din mijlocul Bărăganului. Stătuse ce stătuse de vorbă și, când a dat sĕ plece, a vĕḑut mai mulțĭ cățelușĭ, carĭ se încurcau prin piciórele oilor ca niște mielușei. S'a rugat de Mitrea sĕ-i dea și lui un cățel și i-a dat pe Lăbuș și un ciobănel mai iscusit l'a învĕțat pe moș Stan sĕ-i taie lui Lăbuș vêrful códei și al urechilor și sĕ-i arḑă botul cu un fier roșu, și așa a făcut moș Stan, ér Lăbuș s'a făcut cel mai vrednic și ăl mai rĕu...

Câne ciobănesc, voinic de duce o óie în gură, cu pĕrul lung de-i atêrnă mițele ca la o capră, cu ochii galbenĭ, rotunḑĭ ca niște mărgele și-i jócă în cap și-i clipesc genele ca unui om desghiețat. Câte nopțĭ n'au petrecut numai amêndoi, moș Stan și Lăbuș, prin balta plină de dihănii, orĭ pe pustiul de câmp plin de jigănii, și de câte-orĭ n'au fost numai amêndoi în călĕtorii mai lungĭ și cu primejdii, când Lăbuș a fost cel mai bun și cel mai iscusit tovarăș!

Așa a fost Lăbuș în tot-déuna și așa a rĕmas rĕu, Dómne ferește, de nu te poțĭ apropia nicĭ de un cap de ață din al casei lui moș Stan. Când e în bătătură, cât e nopticica de mare, — vara și iarna — se roteșce de jur împrejurul casei și latră de ar scula și morțiĭ, ér de avutul lui moș Stan nu se ating nicĭ stafiile.

Trei suflete, trei tovarășĭ din viața acésta. dintre carĭ doi tîrîndu-șĭ ḑilele de aḑĭ pe mâne și pregătindu-se pentru pedépsă orĭ pentru rĕsplata de dincolo, altul veghind și întovărășindu-șĭ stăpânii....

*

E în mieḑul verii. Tótă ḑiua a fost o căldură de par'că ți-se topeau și ósele din tine. Pe sub séră începe sĕ adie băltărețul și cei rĕmașĭ în sat stau în cămășĭ pe prispă și sorb cu tot sufletul rĕcoréla adusă de vênt. Pe ceriul cenușiu călĕtórea vecĭnică, Luna, mână la vale, luminându-i-se calea de strălucitórele făclii, ér raḑele-i se resfrâng pe pĕreții văruițĭ ai caselor și luminéză bătăturile de ți-ai înnumĕra firele din barbă....

Moș Stan, cu piciórele atârnate pe prispă, cu pieptul desfăcut, cu pletele-i și barba stufósă par' că ar fi o arătare în mijlocul nopții, stă de vorbă cu baba Marina în fața casei. La doi pașĭ inaintea lor, Lăbuș cu capul pe labele de dinainte, stă liniștit și se uită drept în fața ălui de vorbesce și urmăresce fie-care deschiḑĕtură de gură, par' că ar vrea sĕ sórbă vorba scăpată, par' că ar vrea sĕ nu-i scape nicĭ o mișcare de mână. E nóptea târḑiu și genele nicĭ unuia nu s'au îngreuiat. Razele făcliilor vecĭnice luminéză ochii stînșĭ ai lui moș Stan, și par' că se prelungesc în ochii lui Lăbuș și așa ochii amêndorora se țin strînșĭ legațĭ și se privesc ca într'o oglindă... In spre miază-ḑi a căḑut o stea... Moș Stan face semnul crucii de mai multe orĭ, baba Marina după el, ér Lăbuș ridică ascuțitu-i cap de pe

pământ M. Gilde, find-că făcuse anumite reparaturĭ la casă, se retrase pentru nóp-te împreună cu fiica sa într'o odaiă, unde se culcară. Pe la medul nopții însĕ, bĕtrânul Gilde sărì înspăimêntat din așternut, căcĭ audise în odaia vecină orbecând cine-va prin întunerec. Aprinse repede un chibrit ca sĕ aprindă lumina, dér în acel moment o figură, care pe față era unsă cu funingine, sărì asupra lui, îl prinse de gât și-i astupă gura: „Dă-mĭ banii!" strigă necunoscutul. Gilde cu mare greu se liberéză un moment din ghiarele streinului și dice cu glas tremurător: „Ce banĭ? Eu n'am obiceiul sĕ țin la mine banĭ". Streinul însĕ scia sigur, că Gilde primise în aceeașĭ di pentru o moșiă a sa, pe care o vênduse, 3200 fl. și de aceea din nou îl prinse de gât și începù a-l sugruma. In acéstă sbuciumare fata se desteptà, aprinse imediat lumina și privi spăriată asupra nălucii, 'n care cunoscù pe *un unchiu al sĕu*. *„Iozsi, tu eștĭ jăfuitor!"* strigă atuncĭ fata cât o luà gura, ér jăfuitorul vĕdênd, că e descoperit, scóse din buzunar o bărdiță și lovì cu ea de douĕ-orĭ în față pe sĕrmana fată. Dér nu-șĭ putù continua sângerosul măcel, căcĭ în urma strigătelor săriră servitorii în ajutor și jăfuitorul o luà la fugă. Gendarmii încă în aceiașĭ nópte merse la casa tînĕrului jăfuitor, care era din părinți cu vadă, dér rĕu crescut, mare ștrengar, care la școlă n'a vrut nicĭ decum sĕ învețe, ci era un blăstĕmat de prima ordine. Acum îșĭ deschise și el ochii trăgêndu-șĭ séma de ceea-ce a făcut, a luat un ștreang și s'a spândurat. Când gendarmii ajunseră în locuința lui, îl aflară spândurat, trupul însĕ îi era încă cald.. Gendarmii îi tăiară strênгul, îl frecară bine pe trup și isbutise chiar sĕ-i scape viéța de streang, spre a i-o pĕstra pentru temniță.

Crima din Fâlciu. — O crimă îngrozitóre s'a comis dilele trecute în têrgul Fâlciu. O fiică a tăiat dintr'o dată capul mamei sale, o bĕtrână de 70 de anĭ. Etă împrejurările: Fata Anica Fana, în etate de 40 de anĭ (!) și orfană de tată trăia împreună cu mamă-sa din venitul pe care le aducea douĕ vacĭ. Cu locuință propriă mare și frumósă; cu antecedente fără pată, vĕduva Maria Fana și fiica sa Anica erau respectate în têrgul Fălciu. Acum înaintea sĕptĕmânei patimelor, Anica se apucă de spilcuit casele. Mamă-sa bĕtrâna era scutită dela o asemenea ostenélă. Sâmbătă înaintea Floriilor, Anica văruia și mamă-sa stetea pe pragul casei. Intr'un moment de neesplicabilă furiă, Anica acum sărită din mințĭ, ia o bărdiță bine ascuțită, care servea pentru tăiat lemne, și fără sĕ dică cârc trântește o puternică lovitură în ceafa mamei sale, încât capul se despărți de corp. Sângele împroșcă fața nebunei, care înspăimântată, începe a căra pămênt peste sângele cald curs din corpul mamei sale. Se dă alarma, satul tot e în picióre, milițienii și garnisóna arestéză pe nebuna furiósă și o légă bine. Autoritățile din Hușĭ au venit la fața locului. Pănă sĕ fie dusă la Hușĭ, ucigașa și-a revenit în mințĭ și ceea-ce e mai curios e, că nu-șĭ mai amintesce nimic din cele petrecute. Când 'i s'a relatat despre ce comisese, nenorocita matricidă începù sĕ-șĭ rupă hainele, pĕrul și carnea de pe dênsa. Nu se scie unde va fi trimisă, la casa de alienațĭ sĕu la închisórea corecțională. Impresiunea printre locuitorii din județul Fâlciu e fórte mare.

Inchiderea băilor dela Zizin. Representanța orașului Brașov, în ședința sa de Joi, a hotărît cu majoritate de voturĭ a se închide încă în decursul acestui an băile dela Zizin din causă, că au adus prea puțin venit, ér cumpărător pentru ele nu s'a aflat, ba nicĭ nu s'a oferit nimenea sĕ le cumpere.

Foc. In comuna *Breaza* din comitatul Făgărașului s'a iscat într'una din nopțile acestei sĕptĕmânĭ un foc mare, care a prefăcut în cenușă vre-o 40 de case, împreună cu clădirile lor laterale.

Dentist pe câmpul de rĕsboiŭ. Guvernul engles s'a îngrijat, ca soldații englesĭ sĕ aibă și doctorĭ de dințĭ lângă ei. A trimis pe câmpul de rĕsboiŭ pe cel mai vestit dentist engles, Dr. Newland Pedley, ca sĕ vindece durerile de dințĭ ale luptătorilor contra libertății bieților Burĭ, și la cas de lipsă sĕ dea ajutóre celor ce li-se rup fălcile de către Burĭ. Bun guvern, nu-i vorbă!

Un pod de fier surpat. In comitatul Heves din Ungaria s'a întêmplat Sâmbăta trecută, că un pod de fier al căilor ferate, ce duce peste Tisa, s'a surpat tocmai în momentul, când abia trecuse peste el un tren de povară încărcat cu pétră. A fost de mirat, că podul s'a surpat tocmai în momentul, când trecuse peste el și ultimul vagon. Décă numai cu câte-va secunde s'ar fi întêmplat mai curênd, întreg trenul ar fi cădut în Tisa. Până se va direge podul, comunicațiunea se va face pe luntre.

Conflictele între pescarii românĭ și rușĭ. In urma deselor și numĕróselor conflicte ivite între pescarii românĭ și rușĭ din causa continuei schimbărĭ a gurei canalului, numit Storle-Stambul, în apropiere de Sulina, s'a numit câte-o delegațiune din partea Rusiei și României, care se vor întruni la Iașĭ în cursul acestei lunĭ spre a studia și decide asupra modului cum trebuesc aplanate diferendele între pescarĭ. Guvernul român a numit ca delegațĭ din partea sa pe d-nii Dr. Antipa, Pîcleanu și maior Popovăț. Din partea Rusiei vor fi tot trei delegațĭ.

Aniversarea fundării Romei. La Roma, unde cultul antichității se păstréză cu sfințeniă, nu se uită nicĭ-odată de a se serba aniversarea fondărei Romei, care cade întotdéuna la 8/21 Aprilie. După calculele lui Varron, cetatea eternă sĕu *urbs* a împlinit anul acesta 2654 anĭ de esistență. Acéstă aniversare a fost sĕrbătorită acum cu o deosebită solemnitate. La serbare au participat Regele și Regina și tinerimea școlară.

Un proces curios se va judeca la Chicago. Sĕrbătorindu-se victoria dela Manila (Filipine) a Americanilor, un comerciant a comandat 5000 de medalii ale admiralului Dewey. Aducêndu-i se medaliile, el le refusă pentru motivul, că ele înfățișéză pe admiral cu un negel pe nas. De aci reclamația, find-că fabricantul medaliei susține, că în realitate admiralul are un negel, pe când comerciantul négă acésta. Admiralul va fi chemat ca martor și va fi silit sĕ șĭ arate nasul și sĕ i-se măsóre eventual negelul.

Avis. Dela Magistratul orașului Brașov primim spre publicare următórele: Conform anunțului din 4 l. c. sub Nr. 2832/900 se aduce la cunoscința tuturor posesorilor de cai de pe teritoriul Brașovului, că administrația militară va asenta caii necesarĭ în cas de mobilisare în 1 și 2 Maiu n. în têrgul de vite din loc și anume: în 1 Maiu vor fi vizitațĭ caii posesorilor locuitorĭ în Brașov-Cetate și în suburbiele Scheiu și Blumena; în 2 Maiu a celor din Brașovul-vechiu, Stupinĭ, Fabrica de zahar, Noŭ, Dêrste, Timișul de sus și jos și Predeal.

In scopul înființărei casei naționale cu museu național istoric, etnografic și etnologic, comitetul central al Asociațiunei a dechis o loteriă de efecte, avênd sĕ se efectuéscă sorțirea la *31 Mai*. Ca Românĭ bunĭ, datorĭ suntem sĕ spriginim cu toții realisarea acestui plan și sĕ cumpĕrăm losurile loteriei pentru casa națională tóte până într'unul. Cel ce nu cumpĕră măcar un los de acestea rĕu face, întrelăsând a sprijini o întreprindere culturală românéscă, ale cărei răde binefăcĕtóre asupra nóstră a tuturor Românilor au sĕ se reverse.

Losurĭ se capĕtă la biroul Asociațiunei în Sibiiu, str. Morii Nr. 8, la tóte băncile și librăriile românescĭ, la colecturĭ și trafice și *costă numai 50 cr. un los*, cu care între mulțimea de câștigurĭ în valóre totală de *25,000 cor.* pоțĭ câștiga eventual câștigul principal, care singur prețuesce *10,000 cor.*

In sĕrbătorile Pascilor ne-am bucurat de-un timp frumos. Prima di a fost tot-odată cea mai veselă și mai frumósă di de primăvară, ce am avut'o pănă acum. Invierea și serviciul divin la tóte bisericile române din loc a fost înălțătóre. In biserica S-tei Adormirĭ din cetate a cântat corul mixt condus de d-l profesor P. Dima; la S-tul Nicolae a cântat corul de studențĭ, condus de d-l prof. de musică G. Dima. Lunĭ și Marțĭ s'au ținut petrecerile anunțate ale societății sodalilor românĭ și petrecerea arangiată de către elevii școlei comerciale române gr. or. din Brașov. Cea dintâiŭ a fost bine cercetată de către meseriașĭ și popor. Petrecerea studenților a întrunit un public puțin numĕros, dér a fost animată.

Serbarea de Mercurĭ a „Junilor" a fost asemenea favorisată de un timp frumos. Se póte dice cu drept cuvênt, că aprópe întreg Brașovul a eșit pe promenada din Gróverĭ, unde cânta musica militară, ca sĕ vadă convoiul „Junilor" călărĭ. „Junii" au fost frumoșĭ, aveau cai bunĭ, curățel și cu cómele și códele impodobite cu pantlicĭ. Junii albĭ au fost cu vre-o 8—10 mai puținĭ ca altă-dată.

*

N'au putut sĕ trécă nicĭ aceste sĕrbătorĭ, fără ca poliția din loc sĕ-șĭ desfășure cunoscutul zel în a vêna după tricolorul nostru. Astfel comisarul poliției, care avea inspecțiunea cu ocasiunea petrecerei arangiate de către elevii școlei comerciale, a provocat o scenă penibilă, descoperind pe la órele 11, după-ce se începuse dansul, că douĕ dintre dansatóre (domnișórele Branisce), îmbrăcate în costum național, purtau una bete cu țorțorĭ tricolorĭ, ér cealaltă avea mărgele legate cu pantlicĭ roșii, galbene și vinete. Acésta a fost de-ajuns, pentru ca comisarul sĕ dea de scire amintitelor domnișóre, că trebue *sĕ lapede tricolorul*, care nu este permis, căcĭ la din contră se va vedé silit a dispune *sĕ se ia cu forța*. In urma acésta și după ce comisarul n'a vrut nicĭdecum sĕ înțelégă, că costumul național îșĭ are colorile sale întregitóre, carĭ sunt cele roșii-galbene-vinete, prin carĭ însĕ nu se face nicĭ o demonstrațiă oprită de lege sĕu de ordinațiunĭ, damele amintite au depărtat betelele și pantlicele de pe costumul lor și curênd după aceea au părăsit sala de dans.

Credeam, că s'a mai domolit furia poliției nóstre de-a urmări orĭ ce simulacru de tricolor românesc, dér s'a dovedit și de astă-dată, că mania ei de persecuțiune a devenit incurabilă. Nu vede, că se face numai de rîs cu asemenea procederĭ, când chiar și „patrioții" din comitatul Mureș-Turda găsesc, că colorile roșu-galben-vênăt sunt nedeslipite de costumul național românesc și că prin urmare nu însémnă nicĭ o demonstrațiune.

La ce absurde resultate duce o astfel de scotocire după colorile nóstre, o dovedesc și cercetările minuțióse, ce s'au făcut și de rêndul acesta din partea poliției la costumele „Junilor" și chiar și la podóbele cailor lor. Pănă și ciucurii dela frênele cailor, ale căror sfîrcurĭ erau la vêrf vênĕt, galben, roșii, ceea-ce însĕ numai de-aprópe visitându-le se putea distinge, au fost confiscațĭ de polițiștĭ ca cine scie ce *corpus delicti*.

Vai de statul acela, unde pentru siguranța lui se sĕvîrșesc astfel de bravurĭ ridicule, carĭ însĕ nu lipsesc nicĭ-odată de-a produce mâhnire în popor.

---

labe și se uită mirat, par' că ar întreba, par' că n'ar pricepe de ce s'au făcut semnele acelea și când moș Stan arată cu degetul unde a cădut steaua, Lăbuș se scólă se uită în partea în care e îndreptat degetul... și ér se așédă pe labe ca mai înainte....

— Ei, bodaproste lui Dumnedeu, mĕi babo, că am ajuns aicĭ! Cățĭ au mai rĕmas de pe vremea nóstră? Ii înnumerĭ pe degete și ăia ca vai de ei le curge lâna.

— Ba mai di, moșule, am avut și parte. Douĕ fete ne-a dat ăl de sus, le-am căpĕtuit, fiă-care îșĭ are rostul ei, bun rĕu, cum a dat Dumnedeu.

— Despre partea asta, n'am prea fost cu noroc. Sĕ n'am eu nicĭ un băiat! Nu mĕ țin cu copii cu fetele astea; pe urmă al Linii mi-se pare cam stricat: a început sĕ bată cărțile, se îmbată sĕrbătórea și după tóte astea nicĭ nu scie de Sfânta Biserică; ălălalt al Radii barim e nătărău de tot, nu-l vedĭ și tu cu ómenii de rênd nicĭ-odată, vine din câmp și se înfundă în baltă și din baltă în câmp, par' că ar fi crescut în pădure.

— Ec'așa și cu tine, s'or mai da ei, le-or veni mai târdiu scaun la cap, că dór nu-i de séma nóstră. Da tu cum erai?

— Când ciorile o sĕ le mai vie, că sunt însurațĭ de câte trei-decĭ de anĭ și mai bine... Da eu așa eram? De giaba, n'am avut eu un băiat și pace... Dela o vreme baba Marina începe sĕ moțăie și pe urmă se lasă încet pe prispă, ér moș Stan se scólă, se duce în mijlocul bătăturii, se uită lung pe cer în cele patru părțĭ, se întórce cu fața spre rĕsărit, îșĭ face cruce, apoi se întórce spre Lăbuș, care s'a ținut după el: nópte bună, Lăbuș, du-te la tréba ta... și se trîntesce pe prispă. De acum liniște ceréscă întreruptă din când în când de sgomotul pașilor lui Lăbuș, care se învîrtesce împrejurul bătăturii ca un cal împrejurul șteajĕrului, și de lătratul lui prelung...

E în Dumineca Floriilor.. Satul par'că-i îmbobocit, copacii zîmbitorĭ rĕsună de ciripitul păsĕrelelor vesele, care sar din crengă 'n crengă și se sbeguiesc. Câmpia se vede în zare acoperită cu o pojghiță verde. Căldura dulce a sórelui se învioréză și se rĕspândesce lin peste tot trupul. Lumea veselă ese dela biserică cu firele de salcie verdĭ și îmbobocite în stânga, se depărtéză pâlcurĭ, pâlcurĭ de biserică, aruncându-șĭ ochii înapoi și făcêndu-șĭ semnul crucei. De la o vreme se aleg și se împart: bărbații ca sĕ cinstéscă diua, femeile sĕ pregătéscă cina.

Moș Stan amestecat printre ómenĭ e mai vesel ca orĭ-când. Intre cei doi preoțĭ — temelia înțelepciunii satului — vorbesce încet și apăsat în odaia prăvăliei lui Kir Iane, ér cei mai tinerĭ stau în picióre cu fețele înainte și cu gurile căscate... Din când în când ciocanele de rachiu se ciocnesc și se aude apoi gâlgăitul încet al cuprinsului lor..... Gheorghe a lui moș Nițu, un diavol și jumĕtate de copil, se tot învîrvîrtesce pe lângă preoțĭ și urmăresce cu ochii orĭ-ce ciocan dat peste cap. Moș Stan îl apucă de mână și se uită drept în ochii lui... mĕ, mĕ da cum mai semenĭ cu Nițu, ai învĕțat carte?.. În vremea asta Gheorghe i-a șters bățul lui moș Stan, pe urmă se furișéză printre ómenĭ, ese afară și pușcă la Lăbuș. Ajuns aci, începe sĕ tóce cu bățul printre parĭ, Lăbuș sare la gard; Gheorghe tócă, Lăbuș rânjesce; Gheorghe bagă bățul printre nuiele și vré sĕ-l îmboldéscă și-l sâcăie de mai multe orĭ; Lăbuș latră de ia lumea'n sus, se repede la băț și sare în lăturĭ sĕ nu-l atingă vîrful bățului, de la o vreme îl apucă între dințĭ, trage mârăind. Gheorghe trage, pănă când îi scapă bățul dintre dințĭ. Din nou îl bagă, din nou îl sâcăie și din nou Lăbuș mai înfuriat îl apucă între măsele și trage cu furiă, Gheorghe-l scapă, Lăbuș trage și bățul se opresce între nuielele gardului din pricina crucii dela

Nóptea învierii la Mănăstirea de Argeş.

In Sâmbăta Pascilor cu trenul de 10, fiind timpul frumos, au plecat, scrie „Rom. Jună“, din gara Piteştĭ, în pelerinagiu, familii, tinerĭ şi câţĭ-va streinĭ, ca sĕ asiste la serviciul divin, ce se oficiază în nóptea *Invierii* la *Monastirea Episcopală de Argeş*, închinată în lauda *Adormirei Stăpânei Născĕtóre şi purure a fecióră Maria.*

La 12 óre din nópte se audi sunetul cadenţat şi înălţător al clopotelor, iar pelerinii şi multă lume din *Curtea de Argeş* se îndreptară pe *Bulevardul* ce duce afară din oraş, către *Monastire*. Din depărtare locaşul strălucia de lumina care se strecóră prin cele 16 ferestre ale Nartexului şi cele 32 ferestrui ale turlelor.

Convoiul mergea în o tainică tăcere, cu inimile cuprinse de o dulce simţire de evlavie. După un drum de 10 minute pe jos ajungem la acest sfânt locaş, care datorit pietăţei române, s'a clădit cu durere ca şi statul românesc.

Eşia cu *Invierea* şi la lumina lumânărilor vedeai cum se înalţă feeric în vĕzduh acéstă podóbă monumentală a ţĕrei şi cuprinşĭ de admiraţiune scânteiază ochii la lumina aurie ce se reflectă de la cele 247 florĭ ale galerii, ce înconjóră platforma. Crucile de aramă aurită şi nenumĕratele cruciuliţe de aur semĕnate pe semicupole sclipeau ca stelele pe bolta cerésců, ér perdute în vĕzduh străluceau cele 35 de vîrfurĭ ale paratrăsnetelor.

Cu cântările preoţilor se îngână sunetul armonios al celor 48 de păsĕrele de bronz aurit, carĭ ţin în ciocul lor câte-un clopoţel ce sună la adierea zefirului, ce bate pe valea cea rĕcorósă a Argeşului.

Apoi credincioşii urcând cele 12 trepte ale scărei de marmură, închipuind cele 12 némurĭ ale lui Israel, întră în biserică, care se scaldă în aur şi mărire. In drépta, cum intri, vedĭ portretele şi mormintele lui *Neagoe-Vodă* şi *Dómnei Despina* cu familia lor, ér la stânga a lui *Radu-Vodă* dela *Afumaţĭ*, ginerele lui *Neagoe*, sub care s'a terminat zugrăvirea bisericei. — (1526).

De admirat, pe lângă celelalte podóbe, este *catapitésma*, tótă sculptată şi aurită în care se oglindeşte pietatea, arta şi poesia naturei; moaştele *Sfintei* şi *Evangeliul* lucrat de M. S. *Regina Elisabeta* în amintirea morţei *Principesei Maria*, fiica sa.

Un nou institut românesc de banĭ.

Şomcuta-mare, 25 Aprilie 1900.

On. Redacţiune! Prima consfătuire pentru înfiinţarea unui institut de credit şi economii în Şomcuta-mare s'a ţinut în 16 l. c., la care a participat lamura Românilor Chiorenĭ-Sĕlăgenĭ. Era încântător şi sĕrbătoresc a fi părtaş la acea adunare, în care s'au audit prea frumóse vorbirĭ din partea d-lor George Pop de Băsescĭ, Andreiŭ Cosma dir. băncii „Silvania“, Dumitru Suciu dir. băncii „Sĕlăgiana“, G. Achim dir. „Sătmăreanei“, Nic. Nilvan, Ioan Serbu, ş. a. Conclusele şi desbaterile au fost cât se póte de seriόse şi bărbătescĭ, alegêndu-se un comitet esecutiv în persónele: Nic. Nilvan, Ioan Serbu, Vasiliu Dragosiu, Dr. Ladislau Gyurkó, Eliă Pop, Teodor Blaga, Ioan Bohăţiel, Augustin Dragoşiu şi Victor Nilvan, cu dreptul de a se amplifica şi constitui între sine.

Acest comitet esecutiv a ţinut adunare în 23 l. c. sub presidiul d-lui Ioan Serb, protop., fiind notar d-l Victor Nilvan, alegêndu-se încă de membri în comitet d-nii George Lengyel, Dionisiu Vajda, Iόn Pop-Reteganul, Vasiliu Butean, Vasiliu Mureşianu, Ioan Coza, Isidor B. Hangea, Simion Pinte, Nic. Tinc, St. Cuc, Simion Rus, Dr. Iuliu Anca, Dr. Ios. Farcaş, Dr. Ludovic Mehes, Simion Meclu, Ioan Gheţie, Ioan P. Lazar. Tuturora acestora s'a decis a li-se adresa epistole separate, cu rugarea de a întinde mâna de ajutor iniţiatorilor, informând On. public despre scopul, ce se urmăresce cu înfiinţarea institutului de credit şi economii, ce va purta numele „*Chiorana*“, ca aşa pe când se vor presenta prin diferitele ţinuturĭ membri esmişĭ pentru căştigarea de acţionarĭ, On. public sĕ fiă deja informat prea deplin despre scopul propus.

S'au esmis din sînul comitetului esecutiv următorii d-nĭ pentru căştigarea de acţionarĭ, anume:

La Oradea-mare, Beiuşiŭ, Arad, Haţeg, Hunedóra, Deva, Cluşiŭ şi în Bănat domnii Dr. Ladislau Gyurkó şi Victor Nilvan. In Bistriţa, Năsĕud, Sângeorgiu, Rodna Ioan Serb — eventual cu Victor Nilvan. In Deşiŭ, Sibiiu, Turda, Blaşiŭ, d-nii Nic. Nilvan şi Ioan Bohăţiel. In Gherla protopopul Ioan Nistor. In Marmaţia Ioan Serbu şi Nic. Nilvan. In Munţii-apusenĭ Eliă Pop. In ţinutul Betleanului Teodor Blaga. Pe rîurĭ şi la Lăpuş Vasiliu Dragoşiu, — ér în Sĕlagiu „Sub Codru“ d-l Georgiu Lengyel. Membrii aleşĭ au a-şĭ împlini misiunea până în 1 Iulie.

S'a cetit lista acelora dintre Românĭ, cărora se vor trimite 400 de prospecte, pentru subscrierea acţionarilor. Insufleţirea a fost dela început fórte mare şi ea cresce continuu, căcĭ sunt cele mai bune prospecte pentru succesul înfiinţării băncei românescĭ în Şomcuta-mare. Părerea generală e, că resultatul va fi la culme, décă se va subscrie un capital fundaţional nu de 100.000, ci de 200.000 corόne.

Sperăm, că aşa va şi fi!

Chioranul.

Corespondenţa „Gaz. Transilvaniei“.

Bicaz, (Com. Csik.), 18 Apr. n. 1900

In 15 Aprilie n. c. am petrecut la mormênt pe soţia d-lui notar comunal de aicĭ Ioan Urdiceanu, pe d-na *Laura Urdiceanu*, care în urma unui atac de apoplecsiă a rĕposat repentin în 13 Aprilie n. c. Rĕposata era o femee cu educaţiune superióră şi model de soţiă. Ceea ce în deosebĭ o caracterisa, era inima ei nobilă şi bună faţă cu cei suferindĭ şi bolnavĭ. In comuna nóstră Bicaz, care are 6000 suflete şi unde spre ruşinea secolului present, nu se află medic, timp de 15 anĭ de când rĕposata s'a aflat în mijlocul nostru, ea parte prin cunoscinţele dobêndite prin îndelungata cetire de scrisorĭ medicale bune, parte în urma unei praxe îndelungate, a sciut vindeca şi alina durerile aprópe la a treia parte a poporaţiunei tot numai gratis, împărţindu-le şi medicamente fără plată. Totdéuna, unde i-s'a ivit ocasiă, a fost protectora civilisaţiei şi a culturei, a fost matróna şi conducĕtórea societăţii inteligenţii de pe aicĭ, nisuindu-se totdéuna a nutri concordia şi a stĕrpi desbinările. De aceea ea de toţĭ era respectată şi stimată, ce s'a dovedit şi prin mulţimea cununilor depuse pe sicriu.

Poporaţiunea din acest ţinut şĭ-a arătat recunoscinţa, luând parte la înmormêntare atât din loc, cât şi dinprejur, ba şi din învecinata România peste 2000 de ómenĭ, 5 preoţĭ gr. cat., rom. cat. şi un gr. or., toţĭ îmbrăcaţĭ în ornatele lor bisericescĭ, afară de aceea au luat parte corporaţiunile ambelor societăţĭ de lectură, precum şi numĕrose rudenii, toţĭ deplângênd pe scumpa decedată, ale căreia rămăşiţe pămêntescĭ au fost aşedate spre eternă odihnire în citeriul gr. cat. din loc.

Fie-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Un membru al Societăţii de lectură şi cânt.

Convocare.

Reuniunea învăţătorilor românĭ gr. cat. din despărţămêntul Ernutului, îşĭ va ţine adunarea sem. II la 9 Maiŭ n. c. în şcóla din Giuluş, pe lângă următorul:

Program: 1) Participare la serviciul divin la 8 óre a. m. 2) Deschiderea şedinţei. 3) Constatarea membrilor presenţĭ. 4) Incasarea taxelor curente şi restante, precum şi desbatere asupra sumei de 40 cor., pe care învĕţ. Vas. Orăsan, trecênd la şcóla de stat, nicĭ până în present nu le a solvit. 5) Preleg. practică, „Episcopul binefăcĕtor“ la desp. III. prin învĕţ. Tit Pop din Giuluş şi „Cerc, Comitat, Ţinut“ la desp. V şi VI-lea prin învĕţ. Olimpiu Morar din Petrilaca română. 6) Cetirea disertaţiunei prin învĕţ. Nic. Degan din Cucerdea rom. 7) Critica asupra prelegerilor şi a disertaţiunei în cercul restrîns al membrilor 8) Inscrierea de membrii noi şi alegerea a 2 delegaţĭ pentru adunarea generală, şi comitetul central, 9) Alegerea temelor şi statorirea persónelor, carĭ la proxima adunare vor avé a prelege şi diserta, precum şi stabilirea locului şi a timpului ţinerei viitórei adunărĭ. 10) Predarea cărţilor dăruite de Academia Română. 11) Alegerea comisiunei pentru verificarea procesului verbal. 12) Eventuale propunerĭ şi interpelărĭ. 13) Inchiderea şedinţei.

La acéstă adunare învităm cu tótă căldura atât pe membrii ordinarĭ, cât şi pe directorii şcólelor, precum şi pe alţĭ binevoitorĭ şi sprijinitorĭ ai învăţĕmêntului poporal.

Lăscud, 25 Aprilie 1900.

Emiliu Frâncu. preşedinte. *Ales. Scridon,* notar.

Literatură.

Pentru economii de vite este de nepreţuit folos marele şi valorosul op **Zootechnia** sĕu cultura generală şi specială a vitelor, de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră din Bucurescĭ (Herĕstrĕu). Deşi am anunţat încă de astătómnă apariţiunea acestui preţios op, el n'a străbătut până acum în părţile de dincóce de Carpaţĭ. Adĭ însĕ se găsesce în deposit la Tipografia „A. Mureşanu“ în Braşov şi se póte trimite imediat orĭ cui îl cere. „*Zootechnia*“ este partea a treia din „*Manual de agricultură*“ al d-lui Maior, care a fost atât de călduros apreţiat din partea întregei presse române şi premiat şi din partea Academiei Române. „Zootechnia“ cuprinde *779 pag. format mare 4°* cu 225 figurĭ şi costă 8 corόne (cu posta recomandat 8 cor. 50 banĭ). Recomandăm economilor noştri de vite acéstă bogată scriere, până adĭ singură în felul sĕu în literatura română.

Tot dela Tipografia „A. Mureşianu“ se mai pot procura şi esemplare din *partea I* a Manualului: **Agrologia** sĕu „Agricultura generală“, 524 pag. à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 banĭ) — şi partea II, „**Fitotechnia**“ sĕu cultura specială a plantelor cu 611 pag. şi 202 figurĭ. Preţul 8 cor., (cu posta rec. 8 cor. 50 banĭ).

*

Povestirĭ şi anecdote poporale de Dometiu *Dogariu*, au apărut în editura tipografiei „Aurora“ A. Todoran din Gherla ca al 10-lea numĕr din colecţiunea frumóselor scrierĭ poporale edate sub titlul: „Din literatura poporală“. Preţul 20 banĭ, sĕu cu posta 25 banĭ.

*

„***Fetele casnice***“, cor pentru trei şi patru vocĭ femeescĭ de Timoteiŭ *Popovicĭ*. Acéstă drăgălaşă composiţiă musicală se află de vêndare la d-nul autor în Sibiiu (seminarul archidiecesan), cum şi la Tipografia „A. Mureşianu“ în Braşov. Preţul 15 cr. (plus 3 cr. porto).

ULTIME SCIRI.

Pretoria, 27 Aprilie. *Tóte trupele bure s'au retras către Wynburg*, unde generalul *Botha* concentréză tóte forţele. Roberts înaintéză cu armata sa grabnic şi deja *în dilele proxime se pot aştepta lupte hotărîtóre.*

Londra, 27 Aprilie. Impresurarea Burilor, carĭ au asediat Wepener şi carĭ s'au retras, *n'a succes.* Cavaleria lui *French* a sosit prea târdiu şi ea n'a mai vĕdut, decât ariergarda armatei Burilor din mare depărtare mergênd pe drum către Ladybrand.

Dewetsdorp, 27 Aprilie. Englesii au secuestrat tóte vitele şi caii din împrejurime şi au prins pe acei farmerĭ, carĭ au călcat jurămêntul de fidelitate.

---

vîrf, ér Gheorghe cade de-a berbeleaca. Lăbuş scos din fire se aruncă cu furiă peste gard, Gheorghe ţipă din tóte puterile, ér Lăbuş îl hărtănesce cum se cade...

La ţipetele copilului, câcrciuma întrégă e la gardul lui moş Stan. Gheorghe cu piciórele hărtănite, abia póte sĕ spuie, că la muşcat Lăbuş, ér cânele s'a făcut mititel şi din colţul în care s'a ascuns privesce lung la tóte mişcările ómenilor.

— Mânca-l-ai... de ce nu-l legĭ?

— Sĕ-ţĭ mâncĭ tu pe Gheorghe.. de ce nu-l înveţĭ minte.

Ochii lui moş Stan se înroşesc, obrajii 'i se aprinse, vinele 'i se încordéză, pumnii 'i se încleştéză, ér căciula îi sare cât colo de nĕcaz şi cu ochii păienjeniţĭ se repede la moş Niţu, care-l aştepta cu mânile ridicate...

— Te mănânc de viu...

— Ticălos bĕtrân...

Par'că sunt doi cocoşei, carĭ se învaţă sĕ se lupte... Dér omenii sunt cuminţĭ, se pun între ei, dă pe unul într'o parte şi pe altul în cealaltă parte... Moş Niţu îşĭ ia pe Gheorghe în cârcă şi plécă morăind, ér moş Stan întră în casă arătând pumnii.

*

Au trecut câte-va sĕptĕmânĭ de atuncĭ. Moş Stan se scólă, într'o diminéţă, luceafĕrul de diuă tot mai lumina şi diua se îngâna cu nóptea care trecea încet. Dă rótă casei şi nu aude glasul lui Lăbuş, ocolesce armanul şi Lăbuş nicăirĭ. De-odată aude un gâfăit înfundat spre curnic. Se apropie repede, când colo Lăbuş cu gura căscată, cu limba în fundul gurii, înspumat se uită lung, tuşesce, cu ochii aţîntiţĭ în ochii lui moş Stan, îşĭ duce laba la gură, par'că i-ar arăta durerea, apoi un urlet grozav, o gâjâială, o tuse înăbuşită. Moş Stan i-e frică de turbare, se apropie încet de el, ia laba, îl tîrăsce afară, îi ia botul între mânĭ şi se uită în cerul gurii. Ochii lui Lăbuş sunt plinĭ de lacrămĭ, ér moş Stan bagă degetul pe gâtul lui negru şi trage afară. O trosnitură uşóră şi moş Stan rĕmâne cu o jumĕtate de ac în mână. Acum îşĭ dă bine séma, lui Lăbuş al lui i-a dat un cocoloş, cu acul în mijloc, cânele a înghiţit repede cocoloşul, acul 'i s'a înfipt în cerul gurii..... Dér Lăbuş acum chelălăie jalnic, alérgă prin bătătură, se trântesce, se tăvălesce, moş Stan după el, Lăbuş nu-şĭ mai găsesce loc... De-odată se opresce în mijlocul armanului, scóte un suspin grozav de a-i crede, că-i om, îşĭ mai aruncă ochii lui speriaţĭ spre moş Stan, îi dă peste cap şi rĕmâne cu piciórele în sus... a înţepenit. Moş Stan îşĭ şterge ochii cu dosul palmelor, se uită în sus şi dór atâta póte sĕ spună: Ei! moş Niţule, mi-ai luat linişte a... de acum las' pe mine, are sĕ-ţĭ placă şi ţie...

*

Grozav s'a schimbat moş Stan în casă. Dela o vreme încóce par'că a întinerit, tótă diulica umblă de colo până colo. Nóptea barim nu mai are astîmpĕr, de câte cincĭ şése orĭ dă rótă casei, par' că i-ar fi frică de cine scie ce averĭ. De multe-orĭ baba Marina îşĭ găsesce beleaua cu el, mai ales când se scólă nóptea şi trântesce uşile:

— Ce tot umbli de colo până colo, nu mai ai astîmpĕr, orĭ de când a murit Lăbuş i-ai luat locul?

— Femeiă, îţĭ crĕp capul sĕ nu te mai aud vorbind aşa.

Sĕ nu-i pomenescĭ de Lăbuş, nicĭ sĕ te împotrivescĭ la cele ce spune el, că Dómne feresce, se iuţesce, ochii îi sticlesc, genele îl clipesc, par' că l'a găsit alte alea, trăsnesce şi pufnesce.

Tot satul a sciut de mórtea lui Lăbuş, dér nimenĭ nu l'a mai întrebat pe moş Stan de el. Dór odată, era la ómenĭ, şi acolo moş Niţu rînjind a spus aşa în lene: da bine ţi-l'a înţepat pe Lăbuş, moş Stane, sciu, că dibaciŭ a fost. Ómenii au rîs, moş Stan s'a făcut stacojiu ca macul, ia vênt sĕ se repédă sĕ-l ia de gâtlejul încreţit, dér un nod i-s'a

Mulțămită.

Adresez onoratului public brașovean, care cu ocasia înmormêntării scumpei mele soții a binevoit a lua parte la durerea mea și a-mi procura astfel în marea nenorocire o mângâere, — mulțămita mea cea mai fierbinte.

Dr. I. Hosanu.

NECROLOG. Din Bucuresci ni-se anunță încetarea din viéță a d-nei **Caliopi M. Sulică**, întêmplată Sâmbătă, în 12 Aprilie v. c. în etate de 23 anĭ. Pe rêposata o jălesce întristatul sêu soț, d-l Mihail I. Sulică cu fiul Mihail, Miltiadi și Sofia Popovici ca părinți, Hareti Popovicĭ soră și alte numerose rudenii.

— **Eudochia Dănilă** născ. **Hada**, mama d-lui primar Georgiu Dănilă din Hunedóră, a rêposat în etate de 86 ani și a fost înmormêntată în cimiteriul bisericei române gr. or. din Ighiu în 25 Aprilie n. c. Despre rêposata, ni-se scrie, că a fost o femeiă fórte bravă, muncitóre și înțeleptă. Era iubitóre de sciință și învêțătură și a avut mare mângâiere în viéță, putênd sě vadă ca ómeni cu carte nu numai pe fiul sêu, fruntașul cetățên și primar al Hațegului, ci și numěroșĭ nepoțĭ, ba chiar și strănepoțĭ.

Fiă-le țĕrîna ușóră!

Mulțămită publică.

Subscrisul birou al Reuniunei femeilor române din loc își împlinesce plăcuta datoriă, de a esprima Onor. Institut de Credit și Economii. „Albina" adênc simțita mulțămită a Reuniunei pentru ajutorul de 400 cor. votat de Onor. adunare generală și în anul acest pentru Internatul-Orfelinat înființat și susținut de Reuniunea nóstră.

Brașov, 14 Aprilie 1900.

Agnes Dușoiu, președintă. *Lazar Nastasi,* actuar.

Cultura viilor și comerciul de vin.

Credem în interesul cultivatorilor și proprietarilor noștri de vii, de a reproduce în traducere română articolul următor apărut în diarul „*Pester Lloyd*" la 11 și 12 Aprilie a. c., sub titlul „*Cultura viilor și comerciul de vin*:

Reconstituirea viilor nóstre a format în decenial din urmă obiectul îngrijirei muncei și jertfelor tuturor. Toți factorii interesați direct în cestiune, au depus tot zelul și sciința lor, ca sě reconstituéscă viile distruse și nimicite de filoxeră etc., după multe încercări zadarnice, au găsit în fine calea, pe care putem purcede cu succes. Unele teritorii însě, pe carĭ înainte de vreme se cultiva vița de vie, au trebuit sě fie părăsite cu totul, ér altele luate din nou în cultură. Am ajuns la convingerea, că cóstele calcaróse sěrace, nu se potrivesc de loc pentru vița americană, fiindcă cele mai multe vițe americane nu suportă o dosă însemnată de calce în pâmênt și prin ea devin cloróse, nu prăsesc în destul altoiul, și din causa cóstelor prăpăstióse nu e posibil căratul gunoiului la timpul priincios.

Nu odată, ci de repețite ori au fost schimbate varietățile americane: am început cu Riparia, am trecut mai târdiu la Solonis, apoi am luat de-arêndul pe cele mai multe varietăți de Rupestris și în fine am obținut, cu anumițĭ Hibrizĭ și de Berlandierĭ, óre-carĭ resultate, dér pe terenurile cu calce (var) ușor solubilă, desastrele covîrșesc cu mult resultatele, încât trebue sě mărturisim, că *nu am găsit încă calea sigură pentru reconstituire*.

Deslegarea problemei atêrnă încă dela viitor și se va puté realisa numai astfel, décă vom înființa câmpuri de esperimentație pentru studii și observațiuni sciințifice cât mai multe. Pentru ca atari studii sě dea óre-carĭ resultate, ar trebui sě urmărim desvoltarea viței în cel puțin 6 perióde de desvoltare, căcĭ după cele 4 încercări dintâiu, încă nu putem conchide la nimic sigur.

In locul acesta însě vom adăoga, că pentru durată tot nu se póte combate clorosa, și acolo unde se ivesce mai des trebuesce înlăturat pur și simplu suportul nemotivat și înlocuit cu un altul mai apt.

Este adevărat, că până acum a cam succes de a combate parțial chlorosa prin diferite mijlóce și după mari sacrificii și perderi de timp, — dér nu a succes încă de a face, ca vițele chlorose altoite sě producă rod satisfăcĕtor, ca sě renteze cultura lor. De aceea pe terenurile, carĭ conțin mult var ușor solubil și sunt greu accesibile, va fi de lipsă sě renunțăm cu totul la altoire de ori și ce soiu, séu décă posiția lor superioră face sě fiě necesară reconstituirea lor prin altoire, — atuncĭ trebue încercat mai întâiu cu atari suporturĭ, cari se potrivesc mai bine pe astfel de terenurĭ. Ca atari în locuri calde se recomandă: Rupestris metallica, Rupestris Monticola; pentru mai recĭ Solonis și Rupestris cum și Ibriz de Rupestris, apoi peste tot Monroeder și Rupestris, ca și Berlandiere.

Mai sigur se pot reconstitui acele vii și podgorii, carĭ au un pâmênt de bună calitate, și în care reușesc la sigur cele mai multe din varietățile americane cu fóia mare pentru suport. Varietățile însě cu frunda mică americane, trebuesc cu totul eschise de la port-altoi, și dela orĭ-ce reconstituire, mai cu sémă după ce dispunem adĭ de materialul suficient din cel cu fóia mare, și este deja atât de eftin, încât și-l póte procura până și omul cel mai sěrac.

Apoi cestiunea cea mai ardêndă pentru noi este, cum și în ce mod sě altoim? După firma și nestrămutata nóstră convingere, singura altoire verde e de folos. Trebue însě sě mărturisim, că și noi am fost la început partisanĭ ai altoitului în lemn (despicătură), mai cu sémă după ce am věḑut, ce resultate frumóse s'au obținut cu ea în Francia. Dér nu peste multă vreme ne-am convins, că raporturile din Francia nu se potrivesc cu ale nóstre. Afară de sudul Franciei în clima sa domólă și uniformă de caldă, care se potrivesce pentru altoitul în despicătură mult mai bine decât clima cea arridă de la noi, și pe de-asupra atari întreprinderĭ în Francia găsesc brațele specialiste și capitalul necesar totdéuna mult mai ieftin, decât la noi — totuși sistema acésta de reconstituire este mult mai scumpă și mai puțin sigură, decât altoirea în frunḑă. Altoirea în frunḑă (verde) cu tótă clima cea escesivă și nestatornică a dat la noi resultate în termin mediu fórte mulțămitóre, este ușóră și ieftină, încât o putem recomanda tuturor cu consciința împăcată.

Numai trebue sě băgăm de sémă, ca sě nu altoim vița prea de timpuriu, butașii fără rădĕcină sě nu-i altoim până ce nu au dat 3 foi, ér butașii cu rădĕcină sě aibă cel puțin două foi, căcĭ alt-fel nereușita este neîncunjurabilă.

La altoirea sub cójă, vom întrebuința numai cordele, carĭ au o crescere vigurósă și bogată și prin aceea ele ne arată dela început, că ele se potrivesc bine cu terenul și apoi se întrebuințéză numai córde deplin sănětóse. Sě fim cu băgare de sémă la scóterea lor din pămênt și în casurĭ dubii mai bine sě le lăsăm sě stea pe loc până în primăvara următóre.

Córdele altoite și bine cópte, ce trec peste contingentul necesar, constitue un supliment însemnat, la acoperirea cheltuelilor de reconstituire, ceea-ce pentru micii cultivatorĭ dela noi este de mare însemnătate.

Pe terenurile fertile reconstituirea viilor nu întêmpină decĭ nicĭ o greutate, și décă la micii cultivatorĭ și podgorenĭ nu se observă vre-un progres deosebit, causa este numai nepăsarea lor. Esistă sute de de mii de jugěre de vii și podgorii de-ale micilor cultivatorĭ, cari sunt cu totul părăginite, séu că sunt folosite pentru alte culturĭ de mai puțină valóre, dér carĭ, pe lângă puțină bună-voință, ușor ar puté fi tóte reconstituite.

Țěranul ar puté fórte bine sě desfunde érna via sa în timpul când nu are altă ocupațiune, și în clacă ar căpěta și brațe de ajutor fără de nicĭ o cheltuială; vițe pentru suport de altoi capětă dela stat gratuit, apoi ele sunt atât de eftine, încât și-le póte procura ușor orĭ și cine.

La altoirea în frunḑă, un vier numai în cât-va esperimentat, póte câștiga ușor câte 5 fl. pe ḑi; și la o ast-fel de plată și vierul cel mai sěrac își póte ușor procura aracii (parii), goma și gunoiul necesar, érna el póte sě despice parii în parte, ér ce-a ce altoiesce peste trebuințele sale proprii, ușor le póte vinde și prin aceea își asigură sie-și nouě isvóre de venituri, prin urmare nu esistă nicĭ o piedecă, care ar face cu neputință și micului cultivator se resconstituéscă viile distruse de filoxeră. Trebuesce însě bună voință, puțină încuragiare și lucrurile vor merge mult mai bine, decât până aci.

(Va urma.)

MULTE ȘI DE TÓTE.

N'ai uitat sě vorbescĭ românesce?

Ci că a fost odată un fiu de țěran, care a învěțat carte multă, atât în țéra nóstră, cât și prin strěinătăți. El învěțase medicina și eșise un doctor de frunte. Odată se duse sě-și vadă părinții în satul sěu. Séra se adunară tóte rudele se vadă pe boerul, ce eșise din satul lor. O rudă mai depărtată, un bětrân deștept și mucalit de felul lui, vrênd sě ia puțin la vale pe doctorul, începù sě vorbéscă cu el.

— Hei! nepóte, ĭi fi věḑut multe prin cele străinătăți?

— Multe, moșule dragă.

— Ia sě vedem nu ți-ai uitat cumva limba? și arătându-i o pisică ḑise:

— Cum se chiamă asta, sci?

— Pisică, cum sě se cheme...

— Aș! Pěcat nepóte, că ai prăpădit atâția amar de anĭ! asta se chiamă *sgârietóre*.

Dér asta cum se chiamă? arătându-i focul.

— Foc, cum sě se cheme?...

— Aș! asta se chiamă mângâiere.

— Dér asta ce nume are? arătându-i o șiră de grâu.

— Grâu, ce nume sě aibă?

— Aș! asta e rodul pămêntului.

— Dér asta ce este? arătându-i apa.

— Apă, ce sě fie?...

— Géba îmi perd vremea, věd că ai uitat limba părinților, acésta e stingětórea.

Toți rîseră de făcură haz de șiretenia bětrânului, și-și dédeau ghionțĭ, că-l înfundase pe boer.

Doctorul, om înțelept, nu se supěră de loc, ci rîse și el de-a valma cu ceilalți, dér își făgădui în sine, că își va rěsbuna. După ce plecară toți pe la casele lor și se liniști tótă lumea, doctorul se sculă, prinse

---

pus în gât și nu mai póte scóte o vorbă, s'a întors cu fața dela ómeni și ochii lui umeḑi i-au întunecat vederea... A înghițit'o și p'asta și de-atuncĭ moș Stan s'a împrietenit cu moș Nițu, par' că le-ar fi făcut'o cine-va și din vere Nițule nu-l mai scotea moș Stan. Ba odată s'au și iertat în fața ómenilor, moș Stan i-a spus lui moș Nițu —: Ei, měi vere, ḑilele omului sunt înuměrate și Dumneḑeu scie cum o sě murim, sě mě ierțĭ moș Nițule. — Te iert, a spus moș Nițu, iértă-mě și tu pe mine....

*

In revěrsatul ḑorilor și cântecul cocoșilor, moș Stan și moș Nițu ies din sat și scobóră alăturĭ ca doi copilași spre malul gârlei. Fiă-care cu cosorobele atêrnate pe mâna stângă făcută covrig și cu traista cu merinde la spinare se lasă încet la vale. Au plecat sě-șĭ taiă stuf și au plecat în prieteniă, că numai așa omul se îndémnă mai bine la trébă. Cărăruia sucită, pe care se scobóră, s'a isprăvit, și din pricina negurii lăsate pe apă nu věd nicĭ luntrea unde este priponită. Ajunșĭ la marginea gârlei, fiă-care o ia într'o parte, unul în sus, altul în jos și merg, punêndu-și mâna la frunte și se pitesc și caută luntrea. Dela o vreme se opresc, și deși nu se mai věd din princina negurii tot mai désă, glasul înnăbușit al lui moș Nițu abia ajunge la urechile lui moș Stan.

— Ei vere Stane, aicĭ e luntrea, mě....

Moș Stan dă fuga, par' că ar fi un flăcău, găsesce pe moș Nițu, deslégă luntrea și o ia la edec în susul apei. Moș Nițu se suie în luntre, se pune la cârmă, și când moș Stan ia funia în mână, ca sě tragă în sus, mânile îi tremură încât o scapă de mai multe-ori.

— Ei, da ce ai de tremurĭ așa, měi vere?

— Écă am ostenit și eu, că nu sunt mititel.

Și în gândul lui luntrea, în care sta moș Nițu, séměnă grozav cu fundul unui cosciug și se cutremură...

Au plecat în susul apei, moș Nițu împinge luntrea la adênc cu opacina, moș Stan a luat funia la spinare și urcă.

Luntrea taie apa lină încet și fâșiiturile apei se perd domol în urma luntrii. Din când în când, moș Stan mai cade îngenunchĭ, dér se scólă repede și se uită în urmă, ca sě scie de nu l'a věḑut tovarěșul. Au urcat'o destul. Se opresc. Moș Stan ia funia, o face colacĭ, o aruncă în luntre, apucă marginea luntrii, o trage la mal, sare în lăuntru și ia vâsla din mâna lui moș Nițu:

— Lasă, te trec eu.

Mânile nu-i mai tremură, ochii îi jócă în cap, brațele 'i s'au întărit, vinele 'i s'au încordat! Se așéză la cârmă, ér moș Nițu pune o scândură de-a curmezișul luntrii și se pune în fața lui. Au îndreptat luntrea drept dincolo.

Prin negura fumuriă nu se mai vede la doi pașĭ. Apa curge lin la vale și lovesce de cóstele luntrii, unde se aude din când în când câte-o lipăitură, care trece repede, și după dênsa vine alta și ér așa: sunt micele válurețe care se sparg de lemnul de salcie, care plutesce ușurel ca un fulg... Sunt la mijlocul gârlei.

De-odată mintea lui Stan se întunecă, tremură, dă sě ridice opacina în sus, ér o trântește cu putere în apă. Ĭi vine sě dea numai odată...

— Oi fi ostenit, měi vere, dă sě mai văslesc și eu.

— N'am ostenit, las'o... Și mânile lui strîng cu putere opacina.

Moș Nițu își deslégă traista, scóte un ștergățel vérgat, apoi se aplécă pe marginea luntrii își sumete mânecile, își împreună pumnii și începe sě-și stropéscă fața cu apă... De-odată moș Stan dă drumul opacinii, se repede cât ai clipi, apucă cu putere amêndouě picióarele lui moș Nițu, le ridică în sus și îi dă drumul pe marginea luntrii.

— Câne... ai sě te întâlnescĭ cu Lăbuș. Du-te, câne!

O pleoscăitură puternică, un gemut întunecat, apoi capul lui moș Nițu mai ese de două-orĭ la suprafață și după aceea mormêntul s'a bătătorit pe veciă....*)

*) Din albumul jubilar, dedicat lui Titu Maiorescu 15 Febr. 1900.

o pisică, îi legă de códă o cârpă unsă cu gaz și merse apoi la casa bětrânului mucalit, dete foc cârpei dela códa pisicei și îi dědů drumul în șira cu grâu, apoi alergă la ferėstra odăii unde durmia bětrânul și începů a striga:

„Scólă iute, moșule, căcí sgăriitórea cu măngâierea în códă a intrat în rodul pămêntului, de nu sai cu stingětórea, s'a sfîrșit cu rodul pămêntului".

Unchiașul buimăcit de somn și neînțelegênd ce-i spunea, întârdiă a eși afară, ér când mai apoi eși și vědů, că grâul prinsese foc, începů sě certe pe doctor, că de ce nu i-a vorbit la înțeles romănesce.

„Apoi nu mi-ai spus d-ta, că așa se vorbesce romănesce? de ce te superi...“

Lumea, care se adunase, stinse focul, nu arsese decât câțiva snopi, dér unchiașul nu mai făcù glume cu aceste cuvinte.

*

O nouă Californiă.

S'a anunțat că căutătorii de aur nu se mai duc la Klondyke, ci la Cap-Nome, pe cóstele oceanului Arctic. Cincĭ-ḑecĭ de mii de aventurierĭ au și părăsit Seattle din Statele-Unite séu Victoria, îndrumându-se spre nouěle mine.

Prețul alimentelor la Cap-Nome, ca esagerațiă, întrece tot ce s'a pomenit până acum.

La unicul restaurant, ce se află acolo, se iau următórele prețurĭ: șuncă și ouă, 10 francĭ; trei ouă făcute ochiurĭ 10 francĭ, o pâne 10 francĭ; cafea și o felie de pâne cu unt 5 francĭ.

Cartofi costă 50 francĭ suta, pătlăgelele 20 francĭ banița.

Un ras se plătesce 5 francĭ, un tuns 7,50, o baie 10 francĭ.

Spălătoresele iau 3,75 francĭ pentru spălatul unei cămășĭ.

Dulgherii sunt plătițĭ cu 7,50 ceasul, și pe o căruță cu un cal se dă 56 francĭ pe cés.

Prognosa timpului.

(După călindarul căpit. Spăriosu.)

Sěptěmâna din 29 Aprilie—5 Maiŭ: ploios în 2 și 3 Maiŭ.

Sěptemâna din 6—12 Maiŭ: turbure, ploios va fi din 9—12. Icĭ-colo furtunĭ.

Călendarul sěptěmânei.

APRILIE. are 30 ḑile. PRIER.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	16 † S. Toma, S. Ag.	29 Robert
Lunĭ	17 C. P. Simeon	30 Catarina
Marțĭ	18 † C. p. Ioan	1 Mai. Filip.
Merc.	19 † C. Ioan în Peșt.	2 Atanasi
Joi.	20 C. Teodor Tridin.	3 Aflarea sf. †
Viner	21 S. m. Ioan Teod	4 Florian
Sâm.	22 S. p. Teodor. Sic.	5 Piu V., Goth

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 27 Aprilie 1900.

Měsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	12	40
„	Grâu mijlociu . . .	11	80
„	Grâu mai slab . . .	11	40
„	Grâu amestecat . .	9	60
„	Secară frumósa. . .	7	20
„	Sěcară mijlociă. . .	6	80
„	Orz frumos	7	40
„	Orz mijlociu. . . .	7	—
„	Ověs frumos. . . .	6	—
„	Ověs mijlociu . . .	5	40
„	Cucuruz	9	20
„	Mălaiu.	8	60
„	Mazăre.	14	60
„	Linte	20	—
„	Fasole	9	—
„	Sěmênță de in . . .	24	—
„	Sěmênță de cânepă .	9	40
„	Cartofĭ.	3	—
„	Măzěriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	88
„	Carne de porc . . .	—	92
„	Carne de berbece. .	—	—
100 kil.	Sěu de vită prospět.	50	—
„	Sěu de vită topit. .	72	—

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Concurs.

Societatea comercianților românĭ din Brașov, publică concurs pentru *ocuparea a trei ajutóre de câte* **100—200 coróne** *anual*, menite a se da la trei tinerĭ românĭ, carĭ vor fi așeḑațĭ ca învěțăcei la anumite firme comerciale din Brașov, **pentru a învěța comerciul practic.**

Petițiile sunt a se înainta *până în 20 Maiŭ st. n. 1900*, subscrisului comitet, însoțite cu următorele documente:

a) Atestat de botez, din care sě se vadă, că sunt Românĭ din patriă în etate de 14 anĭ.

b) Atestat despre moralitatea lor și a părinților lor.

c) Atestat, că au absolvat o șcólă primăra și doue clase gimnasiale, reale séu civile.

Cei, carĭ vor avé o pregătire și mai bună școlară și vor dovedi și purtare morală bună, vor fi preferițĭ.

Regulamentul despre condițiunile speciale, cărora au sě se supună concurenții, se pot ceti în cancelaria comitetului societății.

Brașov, 12 (25) Aprilie 1900.

Din ședința comitetului societății comercianților români pentru comerciul levantin din Brașov.

Teodor Nicolau, președinte. Gr. Maior, secretar.

De închiriat.

In strada Prundului nr. 37, se află de închiriat *o casă parter*, constătătóre din *patru odăi, bucătăriă, cămară și pivniță*, de casă se ține și o grădină cu pomĭ.

Pentru informațiunĭ a se adresa la proprietarul, cu locuința în acelașĭ local. 1—1

TRANDAFIRĬ

liferez din speciele cele mai bune și mai noue, cu coronă de 2 anĭ, pachetațĭ franco, la orĭ și ce stațiă. — **Bucata costă 60—80 cr.** —

La cerere trimit catalogul ilustrat în limba română franco.

Th. Kraus,
cultivator de trandafirĭ
Codlea (Feketehalom) comit. Brașov.

PUBLICAȚIUNE.

Următórele obiecte orășenescĭ **ajung** pe calea pertractărei publice de oferte spre **închiriare pe durata din 29 Septemvre 1900 până în 29 Septemvre 1906** și anume:

1) Casa de vênḑare (podul) Nr. 9.

2) Grajdul și remisa de carě, în casa orașului, târgul inului Nr. 34.

Mai departe ajung **spre închiriare** și anume pe durata *din 29 Semptemvrie 1900 până în 29 Septemvrie 1903*:

Localul de prăvăliă în casa orașului. Ulița mare Nr. 53, împreună cu 3 odăi și doue localitățĭ laterale.

Pertractarea de ofert se va ținea în 4 Mai 1900 la órele 10 a. m. în oficiul de economiă al orașului, unde are sě fie predate până la óra numită ofertele scrise, sigilate și provědute cu un vadiu de 10% din suma chiriei anuale.

Condițiunile ofertului și ale contractului se pot vedé în órele oficióse în oficiul de economiă al orașului până la ḑiua pertractărei de oferte.

Oferte înaintate târḑiu, nesubscrise séu în alt mod necorěspunḑětóre condițiunilor de ofert, nu se vor lua în considerare.

Brașov, în 19 Aprilie 1900.

337.1—1. **Oficiul de economiă orășenesc.**

Anunț de vênḑare.

Conform hotărîrii comitetului și sinodului parochial gr. or. din Brașov (Cetate), aprobată de Ven. Consistor archidiecesan, Epitropia parochială subsemnată face cunoscut, că **se vor vinde prin licitațiune cu oferte** terenurile mai jos arătate, situate în imediata apropiere a promenadei de sus din Brașov. Aceste parcele sunt fórte potrivite pentru clădirĭ de vile, anume:

1) **Parcela de sub Nr. casei 4** din Gróver, avênd o suprafață totală de 801 metri pătrațĭ, cu o casă de piatră cu 5 camere și cu grădină. Prețul vênḑării va fi dela 5000 fl. séu ḑece miĭ coróne.

2) **Parcela cu Nr. casei 3** avênd o suprafață de 855 metri pătrațĭ cu casă de lemn cu 3 camere și cu grădină. Prețul vênḑării dela 2500 fl. séu cincĭ mii coróne în sus.

3) **Parcela Nr. 3 din Bârdigas,** avênd o suprafață totală de 628 metri pătrațĭ cu o casă de lemn și cu grădină. Prețul vênḑării dela 1500 fl. séu trei mii coróne în sus.

4) **Parcela Nr. 4 în Bârdigas,** avênd o suprafață totală de 526 metri pătrațĭ cu grădină. Prețul vênḑării dela 1300 fl. séu doue mii șése sute coróne în sus.

Ofertele sigilate provědute cu vadiu de 5% din prețul ofertat, se vor adresa comitetului parochial român gr. or. dela Sf. Adormire din Brașov-cetate până séra în 8 (21) Mai a. c., la cancelaria parochială, casa Nr. 5 din Têrgul grâului. Planul de situațiune al parcelelor, locul și orĭ-ce informațiune se póte arăta și sě pot obține dela Dl Epitrop T. Spuderca, strada orfanilor Nr. 2 (14).

Epitropia parochială.

935,2—6.